Զ. ՏԱՐԻ 1758 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ՏՐԻ 4382 — Հ. Տ. 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՃՐ. 9 ՐԻՊԻԼ, ԱԼԸՐ 1307 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՐ ԵՒ ԲԵՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آروملك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ Պոլսոյ համար տարեկան արտաքին	160
» » կիսամեայ » »	80
» » եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » տարեկան	200
» » կիսամեայ »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գին	56
» » կիսամեայ »	28

Դուռը զրկուած ձրիագրաց համար ոչ մի տարբերութեան վրայ է խմբագրութենէն գրուած նամակ կամ գրութիւն ետ չարուիր։

Բոլոր հրատարակութեանց համար դիմել
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԴԷՊԻԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Երեսփոխանաց Ժողովն 181 Միաձայնութեամբ և Պուլանժէականաց դէմ 333 Հանրապետականաց քուէով չնչեց պուլանժէական պարպրտիներէն Պ. Տիլլոնի ընտրութիւնը։ Վիճաբանութիւնը մէկ ժամ տեւեց, և եղրակացութիւն էր թէ Պ. Տիլլոն Գերազոյն Ատենէն գտատարարուած լինելով քաղաքային իրաւունքներէ զրկուած է, և հետեւապէս ընտրելի չէր։ Նաեւ 241 ի դէմ 275 քուէով չնչեց Մոնթօպանի միաձայնական երեսփոխան Պ. Առնոյի ընտրութիւնն, որուն դէմ ամբաստանութիւն կար թէ իւր ընտրութեան համար կղերական ճնշում ի գործ դրուած է մեծաւ չափով մը։

—Լուծեալ Քոնթուռ տ'Էսքոնթի դրամատան անօրէնք համակերպելով դատական որոշման, յանձնառու եղան իրենց անձնական գոյքէն բաժնետերաց տալ 24 միլիոն ֆր. ի կարգադրութիւն ամէն պահանջից, և անօրէն խորհրդոյ ատենապետ Պ. Լեոուառ Հէնչ իւր բովանդակ ստացուածը թողուց մէկու կէս միլիոն ֆր. փոխարէն։ Բաժնետերաց դէկտ. 28ին ի նիսա հրաւիրեալ են այս իրաւախոհութեան վրայ խորհրդակցելու։

—Էյֆէլի Աշտարակն անցեալ շաբաթ օր փակեցաւ այցելուաց, և չորս ամիս փակ պիտի մնայ, ներքին կարգ մը նորոգ մնաց համար։

—Ելմոական նախարար Պ. Ռուվիէ ծանոյց վերջին նախարարական խորհրդին մէջ թէ 1888 ելմոական տարւոյ վերջնական հաշիւք աւելի քան քառասուն միլիոն ֆրանքի հաւաքեցեալ աւելութիւն կը ցուցնեն։ Այս իրողութիւն ապացոյց մ'է թէ Ֆրանսայի ելեւմուտքը, վերջին տարիներս արտասովոր ծախուց և ձեռնարկութեանց պատճառաւ ծանրաբեռնեալ մնալէ յետոյ, զգալի բարւոքում սկըսած են ցոյց տալ։

—Պ. Ժոֆրէնի և Պուլանժէ զօրավարի Փարիզի Մոնմարթր շրջանակէն ընտրութեան խնդիրը խորհրդարանական մեծ խնդրոյ մը կերպարանն առաւ։ Նախաքննիչ դիւանը, Զօր. Պուլանժէի օրինական անընտրելիութեան վրայ ներքին գործոց նախարար Պ. Քոնսթանի հետ խորհրդակցելէ ետքը, 15ի դէմ 17 քուէով որոշեց թէ «Պ. Ժոֆրէն (գործաւորական ընտրելին որ զօրավարին դէմ ընտրելի հանդիսացած էր յիշեալ շրջանակին մէջ) օրինաւորապէս ընտրուած չէ»։ Յետոյ 12ի դէմ 18 քուէով որոշեց թէ Զօր. Պուլանժէի ստացած քուէներն ի հաշիւ պէտք չէ առնուին, զի անվաւեր են։ Ի վերջոյ, 10ի դէմ 16 քուէով մերժեց Պ. Ժոֆրէնի ընտրութիւնը բեկանելու առաջարկն։ Այս զանազան քուէարկութեանց հակասութիւնն ակներեւ է։ Քուէարկութեանց միջոցին քանի մը անդամներ խորհրդակցութեան սենեկէն դուրս ելած էին։ Հետեւաբար, Երեսփ. Ժողովը Պ. Ժոֆրէնի ընտրութեան վրայ պիտի վիճաբանի՝ առանց ո՛ և է յանձնարարութիւն ընդունելու իւր նախաքննիչ դիւանէն։

—Փարիզի իտալեան առեւտրական սենեկին կողմէ պատգամաւորութիւն մը ներկայանալով իտալեան դեսպան Մէնապրէա զօրավարին, շնորհակալութիւն յայտնեց Ումբերթօ թագաւորի գահաճառին այն մասին համար որ յայտարարուած է թէ խորհրդարանէն պիտի խնդրէ չնչել Ֆրանսայի ապրանաց դէմ հաստատեալ տարբերական բացառիկ մաքսերը։ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Սպիւլէր եւս շնորհակալութիւն յայտնեց առ Մէնապրէա զօրավար՝ Իտալիոյ վեհապետին այս յայտարարութեան համար, զոր Ֆրանսայի նկատմամբ բարեկամական ցոյց մը կընկատէ։

—Զմիրն եղանակիս մէջ առաջին անգամ ձիւնեց ի Ֆրանսա նոյմ. 27ի երեկոյն։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Պրեսլաւ, 30 նոյմ. — Այսօր յիսնեւրորդ տարեդարձն է այն աւուր յարում Մարեշալ Մոլթքէ, Թուրքիայէն վերադառնալով, Արժանեաց բարձր պատուանշանն ստացաւ Բրուսիոյ թագաւորէն։ Այս առթիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ արքայական պալատն մէջ, ուր Կայսրը բաժակ առաջարկեց Մարեշալին կենաց։

—Պերլէն, 30։—Մոլթքէ Մարեշալին Թուրքիայէ վերադարձին 50րդ տարեդարձին առթիւ, Վիլհէլմ Բ. նամակ մ'ուղղելով նմա, համբուրմ յայտնեց թէ Մարեշալը տակաւին չէ մոռցուած Թուրքիոյ մէջ։ Իբրեւ յաւելուած 50 տարի առաջ տրուած պատանշանին, Կայսրն ականակուռ պսակ մը նուիրեց Մարեշալին։

—Վիեննա, 1 դեկտ.— Վիեննայի Սակարանին տնօրէն խորհուրդն որոշեց առաջարկել ելմոական նախարարին որպէս զի 6% պուլկարական փոխառութեան արժէթուղթերն ընդունուին Վիեննայի Սակարանին մէջ գործառնութեանց։

—Փեթերսպուրգ, 1 դեկտ.— Պաշտօնական օրաթերթը կը հրատարակէ օրէնքն որով 24 թուով հրետաւորաց նոր գունդ մը կը կազմուի։

—Հռոմ, 1։—1890-91 տարւոյ ելմոացոյցն որ Երեսփ. Ժողովոյ ներկայացուեցաւ՝ 31½ միլիոն ֆրանքի բաց մը կը կանխատեսէ։ Առեւտրական նախարարը Ժողովոյն մատոյց օրինագիծ մը որով կ'երկարաձգէ Ազգային Դրամատան վայելած առանձնաշնորհումը պանքնոտներ ի շրջաբերութեան հանելու մասին, և ուրիշ օրինագիծ մը մատոյց՝ թուղթի հանելու իշխանութիւն ունեցող դրամատանց վերակազմութեան մասին։

—Հռոմ, 1։—Զինուորական Էքսէլսիորը կը ծանուցանէ թէ պատերազմական նախարարը 17 միլիոն ֆր.ի վարկ մը պիտի խնդրէ մեծ վառօդարանի մը հաստատութեան համար, որ պիտի չինէ անծուխ վառօդ և վամփուշտներ նոր բազմահարուածեան հրացանաց համար։

—Մինչեւ, 1։—Ֆրեսերիկ կայսրուհին և իւր դստերք երեկ այցելեցին Թասմինայի աւերակներն և Եբեկոյին Հռոմ գացին։

—Պերլին, 30 նոյմ. — Դաշնակցային խորհուրդն որոշեց առաջարկել Ժողովրդեան որ յօդուած մը դրուի Սահմանադրութեան մէջ, արամադրող թէ գործաւորք պարտաւորիչ կերպիւ ապահովագրուին արկածներու դէմ. այսինքն՝ այս ապահովագրութեան համար թէ՛ գործատերք և թէ գործաւորք դրամական զոհողութիւն մ'ընեն՝ մին իւր վճարած թոշակներուն համեմատութեամբ գումար մը տալով ապահովագրութեան մնաւելին, միւսներն ալ իրենց շաբաթականէն փոքր բան մը թողլով նոյն մնաւելին։

—Պրուսէլ, 30 նոյմ.— Եղեռնական իրաւաբանութեան դասախօս Պ. Փրէն, որ առժամեայ կերպիւ ընդունեց ոստիկանութեան վերատեսչի պաշտօնն, այսօր Համալսարան գացած պահուն սուլուեցաւ ուսանողաց կողմէ։ Պ. Փրէն ջանաց հանդարտեցնել ուսանողները՝ յայտարարելով թէ իբրեւ քննիչ բանտերու՝ չէր կրնար մերժել ոստիկանութեան վերատեսչի առժամեայ պաշտօնը։

ԴԷՊԻԵՐՆ Ց'ԱՍԻԱ

Աֆղանստանի Էմիր Ապտ-իւր-Բահման Խանի առողջական վիճակը չատ ծանր է։ Էմիրն, որ տեղակ է իւր վիճակին, Հնդկաստանի փոխարքային ծանոյց թէ իւր մահուան վրայ ծանր չփոթութիւնք կրնան ծագիլ երկրին մէջ։ Հնդկաստանի կառավարութիւնն հետեւապէս զօրք զրկեց ի Փէշաւար, անկարգութիւնները զսպելու և Աֆղանստանի մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար, թէ՛ ի կենդանութեան և թէ յետ մահուան Էմիրին։

Այս տնօրինութեամբք Անգլիա կ'ապացուցանէ անդամ մ'եւս թէ զԱֆղանստան իւր հովանաւորութեան ենթարկեալ երկիր մը կը նկատէ բոլորովին։ Ռուսիա ասոր բան չըսեր, պայմանաւ որ Աֆղանստանէն զատ կեդր. Ասիոյ բոլոր երկրաց և Խանութեանց Ռուսիոյ հովանաւորութեան ենթարկման առարկութիւն չլինի մեծին Բրիտանիոյ կողմէ։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Փեթերսպուրգի մէջ Տանկի նման համաճարակի մը ծագման առթիւ թաղերին թղթակիցը կը հեռագրէ։ «Եթէ Փեթերսպուրգի եւրոպական մայրաքաղաքայ մէջ ամենէն վատառողջն է, Ռուսիա եւս քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ ամենէն վատառողջ երկիրն է իւր ամբողջութեամբ։ 1887ի բժշկական վիճակագրութիւնք կը ցուցնեն թէ հանրային առողջութիւնը նախընթաց տարիներէն աւելի անը-պատ վիճակի մէջ է։ Թէեւ համաճարակ հիւանդութեանց ամէն դէպքեր կանոնաւորապէս արձանագրուած չեն, բայց արձանագրուածներն իսկ բազմամարդութեան համեմատութեամբ չատ աւելի են քան յԱնգլիա, ի Հոլլանտա, յԻտալիա, Պելժիա կամ Բրուսիա։ Բորտութիւն կայ 65 գաւառներու մէջ, և նոյն տարին 615 անձինք եւս մեռած են բորտութենէ։ 10,000 բնակչի գլուխ 21 կորիւ կան, որ չատ աւելի մեծ հաւամատութիւն մ'է քան Եւրոպեան ուրիշ ո՛ և է երկրի մէջ։ Նոյն 27,107 անձինք ի բենք զիրենք թաղուած են այդ մէկ տարւոյն մէջ։ Հազար մարդոց մէջ տարի ամէն տարի 15 մարդ աւելի կը մեռնի Ռուսիոյ մէջ քան յԱնգլիա։ Ուրեմն ամէն տարի Ռուսիա 1,650,000 հոգի աւելի կը կորուսանէ՝ բժշկական օգնութեան նուազութեան և առողջապահական պայմանաց թերութեան պատճառաւ։ Այդ պակասութեան ակներեւ մէկ ապացոյցը կ'ընծայէ Կաւկասիա, ուր միայն մէկ հիւանդանոց կայ 309,000 բնակչի համար, և հիւանդանոցներու մէջ մէկ անկողին միայն կայ 12,000 անձի համար։»

ՓԷՇԱՒԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆ

Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, ելմոացոյցի վիճաբանութեան առթիւ, հռչակաւոր մաճառ հրապարակագիր և վիպասան Պ. Ժոքայ ընդարձակ առնանարանութեամբ պաշտպանեց Պ. Թիձայի քաղաքականութիւնն։ Ըսաւ թէ «ծայրայեղ մաճառ կուսակցութեան պահանջմունքն պէս Աւստրիոյ և Հունգարիոյ բաժանումն ազգային աղէտ մը կը լինի, և հայրենասիրութեան պարտականութիւն մ'է այդ ծայրայեղութենէն զգուշանալ։ Այժ պէտք է տալ Կայսեր արտաքին աշխարհարարութեան, ոչ միայն բարոյական միջոցներով այլ և կատարեալ անձնուիրութեամբ։ Եթէ Աւստրիա յաղթուի, թշնամին հոգ չպիտի ընէ Հունգարիոյ պատմական իրաւանց մասին։ Աւստրիա և Հունգարիա եղբայրաբար պէտք է միանան դէպքերուն դիմադրելու համար։ Այս դար որ Հունգարիոյ մեծ վարիչ նախարարապետին (Թիձայի) անունը պիտի արձանագրէ պատմութեան մէջ՝ մեր ջատագոված ազատական սկզբունքը պիտի նուիրագործէ կա՛մ խաղաղ միջոցներով և կամ պատերազմաւ, եթէ հարկ է, և Հունգարիոյ անկախութիւնը պիտի ապահովի Աւստրիոյ հետ սերտիւ միացեալ մնալով»։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Կոմս Ալպէրթ Ապոնեի երկարօրէն քննադատեց Պ. Թիձայի վարչութեան սխալներն, և ծանոյց թէ ցորչափ Պ. Թիձա գործոց գլուխն է՝ իւր կուսակցութիւն չպիտի քուէարկէ ելմոացոյցն։

Ցաշորդ նստին, այնպիսի աղմուկ և անկարգութիւն մը յարոյց ձախակողմն որ հաղուագէպ էր Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովոյն համար իսկ, ուր կրկնակ Մաճառք չատ անգամ դայթակղալից տեսարաններ կը յարուցանեն։ Պ. Թիձա ինքզինք պաշտպանել ուզեց։ Զախակողմն անոր ձայնը կորեց ամէն տեսակ աղաղակներով, նոյն իսկ անատոց աղաղակներուն նմանողութեամբ, բարբաջային հաղորդով, (բառ մը զոր գրաչարը կընայ չարել «հայելով»,) փռնգտանիներով, ու ծիծաղներով։

Պ. Թիձա յայտարարեց թէ ինք երբեք չէ բաց որ Հունգարիա Աւստրիոյ մէկ նահանգն է։ բայց մնդեց թէ բացարձակ անկախութեան գաղափարն եւս անընդունելի է իրեն, իբրեւ հակառակ 1867ի Սահմանադրութեան, որով կը վարին Աւստրիա և Հունգարիա իրարու նկատմամբ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Աւստրեան կառավարութիւնը մը-տադիր էր վաւերացնել Ինսպրուքի նահանգային երեսփոխանական ժողովոյ որոշումն, որով ինքնօրէն վարչութիւն մը կը տրուէր Թրենթինոյի իտալեան գաւառին։ Բայց ի սեւ իտալեան լրագրաց յօդուածներուն, որք այս որոշումը կը նկատէին յաղթութիւն մը իտալեան Իռէտէնթեան կուսակցութեան համար, և մինչեւ իսկ Թրենթինոյի Իտալիոյ հետ մօտալուտ ծանուցումը կը գուշակէին, Վիեննայի կառավարութիւնն իւր գիտաւորութիւնը փոխեց, և չընեց Ինսպրուքի ժողովոյն քուէարկութիւնը։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ԵՒ Պ. ՎԻՐԽՈՎ

Կը յիշուի թէ Վիլհէլմ Բ. կայսր պայքար մը բացած է գերմաներէնի մէջ մեծ թնդով մեծաւած օտար բառերուն դէմ, և պաշտօնական գրութեանց մէջ ֆրանսերէն բառ չգործածելու հրաման տալէ դատ, կայսերական պալատաւ ճաշացուցակները գերմաներէն խմբագրել կուտայ։ Երիտասարդ կայսեր և Երկաթեայ Նախարարապետին պաշտպանութիւնը վարելոյ այս հակաֆրանսական լեզուապայքար յաջողութիւն գտած է, և ամէն բանի գերմաներէն անուն մը տալու մասնաւոր հոգ կը տարուի վերջին տարիներս։

Պերլինի Համալսարանին հռչակաւոր դասախօս Պ. Վիրխով իւր դասախօսութեանց միոյն մէջ այս օրերս՝ օտար բառերու գործածման վրայ խօսելով՝ խնդրոյն վրայ իւր կարծիքն յայտնեց։ Օտար լեզուէ մը առնուած գիտական երկու բառերու արժէքին վրայ իւր կարծիքը տալով, ուսանողներն զգուշացուց ամէն օտար բառ անպատճառ մերժելու հակամիտութեան դէմ։ «Ո՛չ մէկ լեզու բաւական հարուստ է լաւագոյն բացատրութիւնը տալու բացատրել ուզուած ամէն բանի. պէտք է ուրեմն գիմել օտար լեզուի մը, երբ մերինը չի հայթայթեր ճիշդ բառն ու բացատրութիւնն որուն պէտք ունենանք։ Ընդհանուր կերպիւ մը ձեզ կուզիմ տալ դաս մը որով կարենաք առաջնորդուիլ ձեր բոլոր կենաց մէջ։ Ցիշեցէք որ միայն ձեր հայրենեաց չէք պատկանիր, այլ նաեւ բովանդակ մարդկութեան կը պատկանիք։ Պարոնայք մնաքրասէրք միանգամ ընդ միշտ թող ըմբռնեն զայս։»

ԵՒՐՈՊԵԱՆ ՄԱԼՈՒԹԻՒՆԵՐ Ց'ԱՖՐԻԿԷ

Ռոպիսթակին նոյմ. 27ի նստին մէջ, արմատական կուսակցութեան պետ Պ. Ռիլիթէր գանգատեցաւ Ֆամէրունի և Թոկոյի փոքրիկ գաղթավայրերուն մէջ մեծաքանակ օղոյ և այլ ոգելից ըմպելեաց գոյութենէն։ Գերմանիայէն արտածեալ ալքոհոլին մէկ քսաներորդ մասը կը դրկուի Ֆամէրուն և Թոկո։ Միթէ ի Թոկո հաստատեալ 20-25 Եւրոպացիք կամ ի Ֆամէրուն գտնուող 50 սպիտակամորթք կը սպառեն բոլոր այս ալքոհոլ։ Կ'երեւի թէ գերման վարչութիւնը թոյլ կուտայ որ խեղճ սեւամորթ բնիկները խմեն և արբենան, ինչպէս նաեւ կը ներէ որ անոնք բազմակին լինին և գերիներ պահեն։ Պ. Ռիլիթէր կը հարցունէ թէ Ափրիկէի բնիկներուն հռչակեալ ծուլութեան պատճառներէն մին անոնց արբեցութիւնը չէ՞ միթէ։ Գերման կառավարութեան պատուիրակին արտայայտած լաւատեսութիւնը կը հերքեն Միսիոնարաց պատմութիւնք և տեղեկագիրք, որք գաղթային ընկերութեանց և գիտնականաց գումարմանց մէջ կարդացուած են։ Կա՞սերական դահճաձին մէջ ըսուած էր թէ գերման դրօշն այս գաղթավայրերուն պիտի բերէ քաղաքակրթութեան և բարոյականութեան բարիքը։ պէտք է ուրեմն խափանել բնիկներուն արբեցութիւնն՝ ալքոհոլի վրայ մաքսը բարձրացնելով գաղթականութեանց մէջ։ Ափրիկէէ երկրախոյզ Պ. Բրաուզէ, որ վաճառականութեամբ չ'զբաղիր բնաւ, մօտերս Բրէօյ Զայտունգի մէջ հրատարակեց իւր ի Թոկո ուղեւորութեան պատմութիւնն, յորմէ կ'երեւի թէ գերմանական թեւարկութեան ներքև գտնուող այս երկրի մէջ գերեաց տուրեւառն ի գործ կը դրուի, մինչ դրացի երկրաց մէջ Ջայսպիսի թոյլտուութիւն չերեւիր։ Կոյտ-Քոսթի դրացի անգլիական երկրին մէջ գերեաց վաճառականութեամբ պարապողին պատիժն է հնգետասանամեայ բանտարկութիւն։ Մինչեւ իսկ գերման երկրախոյզ մարմնոյ մը անգամոց մին անձնապէս չահ ունէր գերեաց տուրեւառին մէջ։

Պ. Ռիլիթէրի յարուցած այս կարեւոր խնդիրը լուրջ վիճաբանութեան մը նիւթ եղան։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոֆիայէ կը հեռագրուի առ Թռ. Կ'երեւի թէ Սոպարանէն պահ մը մնադիր էր մերժել Ֆերտինանտ իշխանին ի Վիեննա հնչած փոխառութեան վաւերացումն ինչ ինչ սահմա-

---

—(13)—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՑՐԱԿԱՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

—Վերջը, ըսաւ ինքնին. վերջը կը յայտնեմ այդ մարդուն ոճիրը, երբ Իրպէն քիչ մը սփոփի իւր զաւակին մահուան համար կրելիք վշտէն։ Հիմակ ըսելը կարի մեծ հարուած մը կ'ըլլայ։ Կանայք միայն կարող են հանդուրժել այսքան ազիտից։ Մարդիկ տկար են այն բաներուն առջեւ որք սիրոյը կը խորտակեն։

Շարունակեց իր պատմութիւնն, ըսելով նաեւ թէ ինչպէս Ռընսոիէռ փրկած էր Անտրէն։ Նկարագրեց իր զարթնումը, այդ գիշերուան վազորդայնը։ Կրկնեց այն խօսքերը զորս արտասանած էր Անտրէ, Ծննդեան խաղալիկները եղբօրը հետ բաժնելու անհամբերութեանը մէջ։ Վերջապէս պատմեց թէ ինչպէս տեսած էր իւր զաւակն՝ անկողնէն լնկած և վայրկենական կերպիւ մեռած։

Ցանցաւորի մը պէս, գլխիկոր, պատմած էր իւր տխուր պատմութիւնը։

Զէր համարձակեր վեր բարձրացուցնել աչքերը։

Երկիւղած լռութիւն մը տիրեց։

Եւ որովհետեւ Իրպէն ձայն չէր հաներ, կինը դէպ ի ամուսինը դարձաւ։

Սենեկին մէջտեղ ոտքի վրայ կեցած, թեւերը ծալած, գլուխը կուրծքին վրայ հակած, կ'արտասուէր։

Անոր ծնգանցը փարեցաւ։

—Ներէ՛, ըսաւ, ներէ՛։

—Ի՞նչ բան ներեմ քեզ, հէդ կինս։ Միթէ ինձ չափ դու ալ դժբաղդ չե՞ս։

Եւ դիտելով այն սենեակն ուր փոխանակ երկուքի, սիրեցեալ մէկ էակ միայն կը տեսնէր։

—Այլ եւս կորուսինք մեր ընտանի դրախտը։ Զափազանց երջանիկ էինք։ Կատարեալ երջանկութիւնն, ուղիղ հոգիներուն համար, միշտ անկրաւութիւն մը կ'երեւի կարծես։

Վերարկուն հագաւ։

—Ո՞ւր կ'երթաս, Իրպէն։

—Գերեզմանատուն։

—Թեզի կ'ընկերանամ։

—Եկո՛ւր։

Տընկը կանչեց և պատուիրեց որ հսկէ Անտրէի վրայ։ Յետոյ դուրս ելան հետիոտն. գերեզմանատուն գնացին։ Վաղուց արդէն ձիւնը հարթ հաւասար ըրած էր բոլոր գերեզմանները։ Ագքատաց զաւակներն ու մեծատանց զաւակներն այդ երկրային միևնոյն պատանքն ունէին, զոր ձմրան ամենահզօր ձեռքը կը տարածէ հրեշտակաց վրայ։

Այնտեղ մնացին աղօթելով և արտասուելով։

Ցաճախ Ֆէրնանտ կը մրմնջէր։

—Որքա՜ն պաղած ըլլալու է արդեօք։

Ֆերարդաձին պարտաւոր էին անցնիլ Շանդրիկրիլէի ջաղացքին առջեւէն, ուր կը բնակէր Մաւի Լա Հէգն՝ սկզբնական եւ անցյայտ պատճառ ամբողջ այս չարեաց։

Լռութիւն կը տիրէր ջաղացքին շուրջը։ Տարը լոյս մը կար խոհանոցի խորը, եւ դուռը բաց էր։ Սահանապանին աղջկան երկար տուները պակ մը երեւցան սեմին վրայ, ի լուր ոտնաձայնից։ Կոմսն ու կոմսուհին հեռացած էին արդէն։ Զճանչցաւ զանոնք։

Բայց այդ գիշերն ամէն մարդ տխուր չէր, վասն զի յանկարծ լսեցին ի հեռուստ գոռացող ձայն մը որ արբեալի մը երգը կ'երգէր։

Մ'ա-մ-մ'ա էր սր Շանդրիկրիլէ կը վերադառնար։

Միջօրէէն յետոյ ժամանակը Սէրտոն անցուցած էր, և որովհետեւ առջի օրն այծեամ մը սպաննած էր Պէրժերոյի ծառաստաններուն մէջ, ընկերներուն հետ գինովցած էր։

Վիլլատոնի քովէն անցաւ, քաղաքավարութեամբ ողջունեց զնա, ասաց որ հեռանան անոնք, և վերսկսաւ իր երգը նոր աշխոյժով մը։

Իրենց տխրութեան մէջ թաղուած, Վիլլատոն եւ Ֆէրնանտ կը յառաջանային դանդաղաքայլ, քով քովի, ջանալով իրարմով տաքցուցեալ իրենց սառած սիրտը։

Ե

ՏԽՈՒՐ ԿԵԱՆՔ

Որքան դառն է կեանքը նոր սուգերէ յետոյ։

Երկրորդ օրը եւ յաջորդ օրերը Ֆէրնանտ եւ Իրպէն մեռեալ մանկան վրայ կեդրոնացուցած էին իրենց բոլոր մտածումը։ Ենթադրելով իսկ որ փորձէին մոռնալ զայն, դիպուածն իսկոյն իրենց միտքը կը ձգէր Հանրիի պատկանող բիւր յիշատակներ։

Մէն մի քայլը զոր կ'առնէին ի Պէրժերօ, կը յիշեցուցնէր իրենց զայն զոր ո՛չ եւս պիտի տեսնէին։ Մանկան կենաց այս կամ այն պարագայներն իրենց աչքին կը զարնէին։

Հանրիի նախասիրած բոլոր խաղալիկներն, և այն խաղալիկները զորս չէր գործածէր։ դարատանին փոքրիկ նստարանն ուր անցեալ ամառ, առաւօտ կամ իրիկուն Տընկը կերթար նստիլ, իր մտ ունենալով երկու մանուկներն որք կը կըռուէին ծառուղւոյն աւազին վրայ, զուարթ, աշխոյժ և քաջառողջ։

Իրենց սիրոյը կը ճմլուէր Անտրէի հարցափորձերէն, որ եղբայրը կուզէր և կուլար, որովհետեւ չատ օրերէ ի վեր չէր տեսած զնա։ Շատ չ'անցաւ, նոր և կսկծագին անձկութիւն մը եկաւ Ֆէրնանտի մտքէն վանել իր միակ մտածումն որ կեդրոնացած էր զաւակին կորստանը վրայ։

Ցղի էր։

Ահեղի իրականութիւնը կը կանգնէր իր դէմ։

Անհնար էր խոյս տալ անկից։

Ուրիշ ո՞ր և է ժամանակ՝ ուրախութեամբ պիտի ողջունէր մայրութեան այս սկզբնաւորութիւնը։ Այն կեանքն որուն ծնունդը կ'զգար իր արգանդին մէջ, պիտի յաջորդէր պատահած մահուան։ Հանրի անունը պիտի տար մանկան և ցորքան տարիները սահէին, պատանքը պիտի մնար իր սրտին մէջ, և նորեկն՝ իր մտքին ու մայրական սիրոյն մէջ պիտի յաջորդէր բացակայ մանկանը։

Բայց որքա՜ն հեռի էք այս երջանկութենէն։

Մանուկն որ աշխարհ պիտի գար մի քանի ամսէն, խեղճան այդ եղերական գիշերը պիտի յիշեցուցնէր իրեն։ այդ մանուկը կենդանի յիշատակ մը պիտի ըլլար Ռընսոիէռի առաջարկած վատ սակարկութեան։ եւ թերեւս անոր դիմագծերը նմանութիւն ունենային բժշկին դիմագծերուն հետ։

Երբ իր յղութիւնն զգաց, խենդ դարձաւ։ Օրերով փակուեցաւ խուցին մէջ, չուզելով եւ ո՛չ իսկ ամուսինը տեսնել։

Ի զուր կոմսը կը պաղատէր նմա։ Կինն անտարբեր կը մնար։ Անկողնոյն մէջ կամ երկար աթոռի մը վրայ պառկած, իր դժբաղդութեանը վրայ միայն կը մտածէր, միշտ աչքն հանդէպ ունենալով Ռընսոիէռի դէմքն, ահեղի երազի մը նման, օրուան եւ գիշերուան առաջին ժամէն մինչեւ վերջին ժամն։

Շատ սուղի կուգար իրեն անցեալ երջանկութիւնն։ Եւ այժմ որ դժբաղդութիւնն հասած էր, աւելի եւս ահաւոր կ'երեւէր այն, աւելի կատարեալ, աւելի ըղձալի։

Այնպիսի ընդարմացման մը մատնուած էր որ մոռակոդութիւն պատճառեց իր ամուսնոյն։

Տոքթոր Պուրկէոյը բերել տուաւ։

Ֆէրնանտ խոստովանեցաւ իր յղութիւնը։ Ուրիշ միջոց չուներ իր տարօրինակ վարմունքը բացատրելու համար։ Պուրկէոյլ Վիլլատոնն ապահովցուց, ըսելով։

—Գանգատելու պատճառ մը չունիս։ Կեանքը կը շարունակէ հաւասարակշիռ ընթաց քեզ համար։ Զաւակ մը կորուսիր. կնոջ կը պատրաստուի ուրիշ զաւակ մը պարգեւել քեզ։ Ուրախացիր ուրեմն։ Մինակ կնոջդ վիճակն ալէկ չեմ տեսներ։ Զափազանց յոգնած կ'երեւի։ Զբօսանաց պէտք ունի, և մանաւանդ սիրուելու։

—Ո՜հ, տոքթոր, չէ՞ք գիտեր թէ ես կը պաշտեմ զինքը։

—Ուրեմն չարունակեցէ՛ք։

Պուրկէոյլի մեկնումէն յետոյ, Վիլլատոն կնոջը խուցը վազեց։ Անոր ոտքն ինկաւ։ Ձեռներն համբուրեց։

—Ճշմարի՞տ է, Ֆէրնանտ, տոքթորին ըսածը։

Գուռնատ, կատարութենէն եւ ամօթէն կիսամեռ՝ Ֆէրնանտ պատասխանեց։

—Ճշմարիտ է։

—Եւ ինձ հետ չե՞ս ուրախանար։

(Շարունակելի)

նադրական կանոնաց անտես առնուած լինելուն պատճառաւ։ Բայց Ֆերտինանտ Իչման կրցած է լռեցնել այս ընդդիմութիւն՝ հրաժարումի սպառնալով։

—Պ. Զանքովի բարեկամներէն մին զինք յորդորած լինելով ի Սոֆիա վերադառնալու, Պ. Զանքով Փեթերսպուրկէ պատասխան դրեց թէ երբեք չպիտի ճանչէ Ֆերտինանտ Իչմանին հաստատումն, և մինչեւ վերջը պիտի շարունակէ հակառակիլ։

ԱՆՁՆԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Ց'ԱԹԷՆՔ

Աթէնքի մէջ օրուան դէպքն է Զօր. Քարափքաքիս հեղինէն զօրապետին դստեր ինքնասպանութիւնը։ Սա համակրած էր իրաւագիտական ուսանողի մը, բայց ծնողքը կ'ընդդիմանային։ Ուսանողն աղջկան տունը գալ կ'ուզէր, բայց զօրապետը թոյլ չէր տար, և անգամ մը դրան առջեւ կեցող երկու զօրականք չարաչար գանակոծեցին ուսանողն։ Ի վերջոյ աղջկան թախանձանաց զիջանելով, հայրն հաւանեցաւ ամուսնութեան բայց երբ այս ուրախալի լուրն իմացաւ, ուսանողն առարկեց թէ աղքատ է և չի կրնար ամուսնանալ։ Ասոր վրայ աղջիկը վանք մտնել որոշեց։ Իւր ծնողք յորդորեցին զինք քիչ մը համբերել, Թուրանիոյ մէջ յարմար վանք մը գտնելու համար։ Օրիորդ Քարափքաքիս կարծելով թէ զինք վանք դընել չուզուիր, թոյրտին կը յուսահատի, և իւր կրտսեր քոյրն ողջագուրելէ յետոյ, հօրը սենեակը մտնելով նամակ մը կը գրէ նոմա, յետոյ ըէվոլվերի գնդակ մը կ'ուղղէ իւր սրտին, և անմիջապէս կը մեռնի։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ

ԲԵՐԱՑԻ

ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՎԱՍԵՄ. ՈՒՆՃԵԱՆ ՍԻՒԿ ԷՖԷՆԴԻ

Ի ՆՊԱՍՏ

Խասգիւղի Ս. ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ երկսեռ վարժարանի ԱՍՏԱՖՈՅ ԿԱՊԻՆ ՓԱՌԱՒՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

1889 Նոյեմբեր 26 Կիրակի երեկ

Պիտի սկսի ժամ 3ին 8ին բուն Տաճկաց և պիտի վերջանայ ժամ 11ին

Պ. Պ. Հ. ԱԴԱՄԵԱՆ

Առաջնորդութեամբ Տեարց

Պ. ՄԱՂԱԲԵԱՆ ԵՒ Օ. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Պիտի ներկայացնէ Հայերէն լեզուաւ

ՍԵՐ ԱՌԱՆՑ ՀԱՄԱՐՄԱՆ

Թարգմանութիւն է հին արաբ

Պ. Պ. Հ. ԱԴԱՄԵԱՆ պիտի կատարէ Էրէսլի Ճշանաւոր դերը

Անձինք

ԷՐՈՒԼԷ

ՃԷՐՕԼԱՄՕ	Պ. Մաղաքեան
ԱՆՇԷԼՕ	Դ. Թրանց
ՆԷՐՕԹԹԻ	Ե. Ֆասուլլեանեան
ԲԱԹԹՕՐԱՆԻ	Ց. Պէնլեան
ՔԱՌԼՕ	Պ. Պալթազարեան
ԱՆՏՐԷԱ	Ս. Պարոնեան
ԱՄՊՐՕՃԻՕ	Գ. Մերունեան
ԼԻՎԻԱ	Տիկ. Ռ. Նուարդ
ԱՆԻԷԶԷ	Օր. Հ. Աստղիկ

ՈՒՌՋԵԱՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐԱՊԱՆՈՒՀԻ

ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆՈՅՇ

Պիտի երգէ լաւագոյն հեղինակութիւններէ երկու կտորներ՝ մասնակցութեամբ ընտիր երաժշտաց՝ որոց բարեհաճած է աւաղնորդել Ադգ. մեծանուն երաժշտապետ

ՏԻԳՐԱՆ ԷՖԷՆԴԻ ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ

ԵՒԱՆ—Ի պայծառութիւն սոյն ներկայացման որում իւր հովանաւորութիւնն ազնուաբար շնորհած է Վսեմաշուք Արիկ էֆէնտի Ունճեան, կարգադիր Մասնախումբս ամէն կանխահոգ միջոցներ ի գործ դրած լինելով յոյս մեծ ունի թէ թատերասէր ազգայինք պիտի փութան իրենց քաջալերիչ երկայնութեամբն պատուել սոյն թատերական հանդէսն, որոյ եզական յաջողութեանն հոգոր երաշխիք մ'են արդէն յանցելումն փայլուն այլ այժմ նիւթապէս անկեալ թատրոնի և իւր Ս. Ներսիսեան վարժարանի պատմական անունն, ինչպէս և Հայ թատրոնի պարծանք Պ. Պ. Հ. Ադամեանի, Հայ երաժշտաց պետ Տիգրան էֆէնդի Զուհաճեանի, Հայ դերասանաց երէց-դէպն Պ. Պ. Մաղաքեանի և Նշանաւոր դերասանուհի Տիկին Սիրանոյշի հմայիչ մասնակցութիւնքն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովն ի Նիստ գումարեցաւ երէկ ի Պարիզաբքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Դեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյի։

Ժողովն զբաղեցաւ այլ եւ այլ անհատական խնդիրներով եւ ի մէջի այլոց, ըստ խնդրոյ Պալըքէսէրի առաջնորդ Դեր. Տիմոթէոս եպիսկոպոսի, որոյ եպատնոյ զն. Դերապատուութիւն որպէս զի գրէ Ս. Եղբայր վարդապետի, որ այժմ Պալըքէսիր կը գտնուի, փոխանորդաբար վարել առաջնորդութեան պաշտօնը ցժամանումն Ս. Տիմոթէոս եպիսկոպոսի։

Կաթողիկոսական Ցանձնաժողովն երէկ առաւօտ ի Նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ի ներկայութեան Ցանձնաժողովոյ անդամոց մեծագոյն մասին։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հետեւեալ շրջաբերականն ուղղեց Մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց Քարոզիչներուն։

Կը մեծարենան ազնական աւուրք շնորհաբեր Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, եւ ջերմեռանդ հաւատացեալք կը փութան բարեպաշտական գործերով զիրենք արժանի ընծայել լսելու երանական ձայնն Աստուածային թէ. «Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գտցեն» եւ այս հոգեւոր մխիթարութեամբ բերկրիլ։

Սովորութիւն է ի վաղուց այս նուիրական աւուրց մէջ դիմել ողորմածաց բարեպաշտութեանը՝ յօգնութիւն ազքատաց, տնանկաց, եկեղեցեաց պիտոյից, Հիւանդանոցի, ուսանող ազքատ մանկտւոյն եւ այլ ամէն ազգային բարեպաշտական հաստատութեանց, որք ի վաղուց կը հոգացուին Ազգին բարեպաշտական ողորմութեամբ եւ օրհնաբեր նուիրօքն։

Ուստի կը յանձնարարեմք Ձեր Ս. եկեղեցւոյդ բեմին հրաւիրելով հանդերձ զջերմեռանդ հաւատացեալս ի գործ բարեպաշտութեան, այս առթիւ պատուիրել միանգամայն որ ի տաղն իւրեանց զբարեպաշտական նուէրսն՝ ուշադիր լիցին Պատրիարքարանիս այն կարգ ադրութեան, ըստ որոյ պէտք է որ այդ կարգի նուիրեաց համար տրուած ընկալագիրքը հաստատակալ լինին Պատրիարքարանիս Ելմտական Տեսչութիւնէն։

Մնամք աղօթարար

Պ՞ոլսոյ Կ. Պոլսոյ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԵՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Մաքսային Ժողովոյ անդամ անուանուեցաւ Բեամիլ էֆէնտի, մաքսային տնօրէն Ադրիանապոլսոյ։

Ադրիանապոլսոյ մաքսային տնօրէն անուանուեցաւ Բահմի էֆէնտի, մաքսային տնօրէն Ճիտտէի։

Իսկէնտերունի մաքսային տնօրէն անուանուեցաւ Մէհմէտ պէյ, մաքսային տնօրէն Տրապիզոնի։ Մէհմէտ պէյ այս առթիւ Սանիյէ Միւէմտիյիզի աստիճանին բարձրացաւ։

Տրապիզոնի մաքսային տնօրէն անուանուեցաւ Մէհմուտ պէյ, անդամ մաքսային ժողովոյ։

Ճիտտէի մաքսային տնօրէն անուանեցաւ Հաճի Արիֆ էֆէնտի, մաքսային տնօրէն Իսկէնտերունի։ Հաճի Արիֆ էֆէնտի, այս առթիւ Սանիյէի երկրորդ աստիճանին բարձրացաւ։

Վէզիրութեան աստիճան տրուեցաւ Սբբրի փաշայի, կուսակալ Պաղտատի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Նիսգի էֆէնտիի, հանրօգուտ շինութեանն պաշտօնեայ Տիարպէքիրի։

Սալիսէի աստիճան՝ Ահմէտ Լութֆի էֆէնտիի, ընդհանուր դատախազի օգնական Արշիպիլագոսի կղզեաց նահանգին և Սալիհ էֆէնտիի, թաղապետական բժիշկ Ադրէհրի։

ՄՈՒՍԱ ԲԷՅԻ ԴԱՏԸ

Երէկ, վերջին անգամ ըլլալով, տեղի ունեցաւ Մուսա պէյի դատն առաջի եղեռնագատ տուողներն։ Դատարանը յետ խորհրդակցութեան անպարտ արձակեց զՄուսա պէյ։ Մանրամասնութիւնք կերեւին մեր այս աւուր երրորդ երեսին մէջ։

ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆ ՀՈՌՄԻ

Լ. Հերալտ կ'իմանայ թէ Պէլիրատի Օսմ. Դեսպան Զիա պէյ Հռոմի դեսպան ամուսնուած է Ֆօթիատէս փաշայի տեղ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Հելլենական նոր դեսպան Պ. Մավրոքորտաթօ յառաջիկայ ուրբաթ օր պատիւ պիտի ունենայ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և իւր յանձնարարագիրը մատուցանելու։

ԿՐԷՏԷ

Ըստ տեղեկութեանց Թարէթի, Աթէնք գանուող Կրէտէցի երեւելիք ոմանք տեղւոյն օսմանեան դեսպանատունը դիմելով յայտարարած են թէ իրենք ոչ թէ փոփոխելով, այլ ինչ խարէբաղութեանց զոհ երթալով Աթէնք գնացած են և թէ այժմ պատրաստ են վերադառնալ ի Կրէտէ։

Կրէտէէն մեզ կը գրեն թէ, կ'ըսէ թուրք թերթը, տեղւոյն երեւելիք ոմանք Շաքիր փաշայի ներկայանալով խնդրեր են որ, կայսմախներու ոմանց ընթացից պատճառաւ կատաղութիւնը ահաճուութեան աչքէ չնայի կրկին միւս հաւատարիմ հպատակաց վրայ և այլոց յոռի վարմունքը չը վերագրուի ուղղափառ և հաւատարիմ հպատակաց։

Շաքիր փաշա պատասխանած է թէ կայս. կառավարութիւնն առանց ապրի և կրօնի խարութեան ամէն ժամանակ հաւասար աչօք կը նայի իւր բոլոր հպատակաց վրայ, թէ մէկ քանի անձանց վարմանց պատճառաւ կառավարութիւնը բնաւ փոխած չէ իւր ընթացքն և թէ Վեհ. Սուլթանի արդարութիւնն ու դթութիւնն ըստ առաջնոյն պիտի շարունակուի ի գործ դրուիլ։

— —

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԶՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ցայսմէ է թէ Կարապետ էֆէնտի Սրվաճեան կայս. կառավարութենէն մենաշնորհ ստացած էր Կէօք-Սուի և Բիվա Տէրէսիի գետակներուն ջուրը Սկիւտար, Դատըգիւղ եւ շրջակայքը բերել տալով, բաշխել ժողովրդեան։ Արդ, սոյն մենաշնորհի գործադրութեան ձեռնարկելու համար Պոլսոյ կազմ ընկերութեան վարիչ Պ. Սիմընի հետ Սրվաճեան էֆէնտիի սկսած բանակցութիւնք գոհացուցիչ եղբի մը յանգած են, եւ այն դրամատարց խումբն որուն ներկայացուցիչ է Պ. Սիմըն, վերջնապէս տէր եղած է յիշեալ մենաշնորհին։ Շահագործման ընկերութիւնը կազմուած է եւ առաջադեալ դրամագլխոյն մէկ մասներորդը վճարուած է Պ. Լըսէի դրամատան։ Սոյն ընկերութեան կանոնագիրն արտօնատիրոջ՝ Սրվաճեան էֆէնտիի կողմէ երէկ ներկայացուեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

Ընկերութեան գլխաւոր վարիչներն են՝ Սգրեմբէր փաշա, Պ. Վերոդատէն, տնօրէն Պրիւսէլի կազի ընկերութեան, կարապետ էֆ. Սրվաճեան Պ. Սիմըն, և Պատտ տր Վանտէվա։

Սոյն մենաշնորհի գործադրութեամբ Գանտիլլիէն մինչեւ Էրէն Քէյ գըտնուած չրջանակին մէջի դիւղերու բնակիչք ջրի պակասութիւն չպիտի կրեն յետ այսորիկ։

ՄՈԼԻԵՑԷՆ ԵՒ ՊԱՆՔԱՆ

Եւմտական Գանձուն և Օսմ. Կայս. Պանքային միջեւ կնքած հաշուոց կարգադրութիւնն աւարտած ըլլալով, նախարարաց խորհուրդն պիտի մտուցուի։

— —

ԲԱԹՈՆԹԻ ՏՈՒՐՔԸ

Դեսպանատոնց թարգմաններու յանձնաժողովն որ պաշտօն ունէր քննել բանթանթի տրոց կանոնագրոն դործադրութեան ծրագիրը, մի քանի ամիս առաջ հակառակորդ մը ներկայացուցած էր։ Բ. Դուռն, որ կ'ուզեր այդ ծրագրի քննութեամբ, տուած է իւր պատասխանն որմէ կերեւի թէ թարգմաններու կողմէ ներմուծեալ բարեփոխմանց մեծագոյն մասն ընդունուած են։ Մինակ, Բ. Դրան ծրագիրն յատելուածական յօդուած մը կը պարունակէ որուն համեմատ հիւպատոսական միջամտութիւնը չպիտի ընդունուի երբ խնդիր ծագի ան հպատակներուն վրայ որք արդէն իսկ ենթարկուած են կարգ մը արոց։ Այս վերջին դատակարգին մէջ են Սերպիա, Յունաստան, Դարատաղ և Ռումանիա, որոց դեսպանատոնց թարգմաններն արդէն իսկ դիտողութիւն ուղղած են այս մասին։

* * *

Բերայի վաճառատունց օսմ. հպատակ պաշտօնեաներէն բանմնթի որոց պահանջման առթիւ հետեւեալ դէպքը տեղի ունեցաւ առջի օրը թարգապետական պաշտօնեայմ, արհեստական տուրք պահանջից Հայոցն ընկերութեան վաճառատան (ռուսական հիւպատոսարանին հանդէպ) պաշտօնեայներէն, և անոց մերժման վրայ, վաճառատան տիրոջմէն պահանջեց դայն։

Պաշտօնեայն յայտարարեց որ եթէ այդ տուրք չվճարուէր մինչեւ մէկ ժամ, թոյլ չտան տար որ յանձնորդք ներս մտնեն։ Եւ արդարեւ, մէկ ժամ վերջը թարգապետական երկու պաշտօնեայք դրան առջեւ կեցան և թոյլ չտուին որ ոչ ոք ներս մտնէ։ Պ. Հայոցն իմաց տուաւ անդ. հիւպատոսարանին և քիչ յետոյ հիւպատոս Պ. Բէնչ անձամբ եկաւ։ սակայն թարգապետական պաշտօնեայք անոր եւս թոյլ չտուին ներս մտնել։ Որովհետեւ ժամանակն ուշ էր և հիւպատոսարանը փակուած, դարձն այդ վիճակին մէջ մնաց։ Թարգապետական պաշտօնեայք մինչեւ գիշեր սպասեցին Հայոցնի վաճառատան առջեւ, առկայն անդ. դեսպանին կողմէ եղած ձեռնարկներուն վրայ, այդ արգելք վերցաւ յաջորդ օրը։

ԳԱՒԱՌԱՑ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆՔ

Սրբերդի հաշուակալ անուանուած է Մուսթաֆա էֆէնտի, Մշոյ՝ Ահմէտ Ազուշ էֆէնտի, Կեսարիոյ՝ Մագդալ էֆէնտի, Մարաշի՝ Մէհմէտ Շիւքրի էֆէնտի, Ջէարէի՝ Մէհմէտ Զիւհտի էֆէնտի և Կիւմիւշխանէի՝ Բաղրպ էֆէնտի։

«ԷՐԹՈՂՐՈՒԼ» ՄԱՐՏԱՆԱՒՐ

Էրթողրուլ մարտանաւուն հրամանատարն հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Սինկափուրէ 29 Նոյմ. 89 (Ն. Տ.) թուականաւ.

«Ամեն տեղ լաւ ընդունելութիւն գտանք։ Պամպայէն, Քոլամպոյէն երեւուն հազարէ աւելի իսլամներ այցելութեան եկան։ Մարտանաւուն ի Սինկափուր ժամանելէն ի վեր բազմութիւն անձինք կ'երթեւեռեկեն։ Մալակայէն, Սումատրայէն և Ճաւայէն իսլամ լիչխանները ու ազնուականները մեզ կ'այցելեն։ Ամենքս ալ ամեն օր հացկերոյթի հրաւիրուած ենք։ Ազնկարագրելի են տպկիներու մէջ իսլամական սէրն ու զգացումներն ինչպէս նաեւ Վեհ. Սուլթանի համար եղած բարեմաղթութիւնք։»

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆՔ

Պարսկական կառավարութիւնն Աֆղանստան Աբդէպան պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան տնօրէնի օգնական Ըէշիտ պէյի։ Կայսերական Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Սերպիական կառավարութիւնը թագաւոր պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Բ. Դրան մանուտրագրոց արձանագրիչ Էմին պէյի և խորհրդականաց սենեկին գեր-տնօրէն Պարը պէյի։

— —

ԵԱՖԱ-ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Եաֆա-Երուսաղէմի երկաթուղւոյն շինութեան արտօնատէր Ժօզէֆ էֆ. Նաման իւր արտօնութիւնը դրամատերաց հոգոր խմբակի մը թողած է. շինութեանց ձեռնարկելու համար՝ երկաթուղւոյ յատակագծին նպաստիկի կողմէ վաւերացման կրպասուէր, որ կատարուած է այժմ։

— —

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Հանրային պարտուց վարչութեան գերմանական պատուիրակ Տր. Կէրլէր, որ կը յաջորդէ հրաժարեալ Պ. Կէշէրի, մայրաքաղաքս հասնելով իւր պաշտօնի գլուխն անցաւ։ Նոյն վարչութեան իտալական պատուիրակ Պ. Մանքարտի որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ զինուորական նուագածուց խումբերուն մէջ Թամտուր Մաժոր կոչուած մեծ թմբուկը գտնուի, ինչպէս կար Սուլթան Մահմուտ կայսր օրով։

—Ցամաքային երկրաչափական վարժարանի քաղաքային ճիւղին Ֆրանսերէնի ուսուցիչ կարգուած է Նար էֆէնտի։

—Վեհ. Սուլթանը Շէֆգաթ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը շնորհած է Թնդանօթարանի զինուորական տուեռնին նախագահ Մայիս փաշայի կնոջ։

—Ոստիկանութիւնը նախընթաց օր և երէկ քսան և մէկ չարագործներ աքսորեց հեռաւոր վայրեր։

—Նախընթաց օր Գուրուչէշմէի առջեւ կուրծի ընկերութեան շոգենաւ մը ցակնաւ մը ընկղմեց։ Նաւաստիներէ մին՝ ծովուն մէջ անյայտ եղաւ, իսկ իւր ընկերն ազատեցաւ։

—Նոյեմբեր 12ի երկուշաբթի գիշերը Մանուգերի շուկային մէջ հրդեհ ծագելով ութսուն և չորս խանութներ այրեր են։

—Գ. զօրաբանակի սպայակոյտին նախագահ Միրլիվա Թէվֆիգ փաշա, Ֆէրիկութեան աստիճանին բարձրանալով, հրամանատար կարգուած է Զ. Զօրաբանակին 11դ զօրաբաժնին։ Թէվֆիգ փաշայի յաջորդած է սպայակոյտի գնդապետներէն Մէհմէտ Վասրի պէյ, որ Միրլիվայութեան աստիճանին բարձրացած է։

—Նախընթաց օր ի Գում գարու երկաթուղւոյ կառախումբի մը ներքեւ մընացող չորս յոյներէ երեքը Ֆօսթի, Արոստոլ եւ Բանայօթի այժմ Ոստիկանութեան հիւանդանոցը կը գտնուին։ Իսկ Ֆոչօ, որ անմիջապէս մեռած էր, անկերպարան վիճակի մը մէջ կոտր կոտր եղած է, որովհետեւ վագրաարժի անիւն իւր մէջքին վրայէն անցեր և փորն, ազդրն ու ուրքը կոտր կոտր եղած են։ Քոսթիի ձախ ձեռքի մատերը կոտրուած, և ալ թեւը արմուկէն բաժնուած է։ Սրոսթոլի ալ ազդրը կոտրած ու մարմնոյն այլ եւ այլ կողմերը վիրաւորուած են։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՑԻ

Այս գիշեր, երկրորդ անգամ ներկայացնի

UN LYCÉE DE JEUNES FILLES

Օբէռէթ չորս արարուածով

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

ԱԶԳ

Օսմ. կայս. Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղը Էսկի Զապթիէ Ճատտէսի փողոցի Թոմբոն խանին մէջ գրասենեակ մը բացած է, հանդերձ վաճառատուներով, որք մը թերեւոյն պիտի ծառայեն տպրանաց հաստատ մարդոց փոխարէն Պանքան պատրաստ է փոխառութիւններ ընել։ Ցիշեալ գրասենեակը կ'ընդունի նաև ընթացիկ հաշիւներ և կը կատարէ Պանքայի վերաբերեալ գործողութիւններ։ 911 2—8

ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱՔԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ազնուականէրէց

ՎԱՀԷ Ա. ՏԱՄԿԱՃԵԱՆ

Կայս. Ռազմական բարձրագոյն վարժնի. Ուսմնական

Փարիզու պաշտօնական վերջին ծրագրովն և ազգ. Պատ. Ուսումնական խորհրդոյ բարեփոխեալ ծրագրոյն համաձայն պատրաստուած դասագիրք մէ այս երեք տարւոյ համար որուն Ա. տարին հրատարակուած է և կը վաճառուի բոլոր գրավաճառաց քով։

Գինն է 3½ ղրշ.

Կեդրոնատեղին է Զարդարեան Գրատուն Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ թիւ 12։ 908 3—10

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1890 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԳՐԻՑՈՅՑՈՎ

Սէֆէրիանոս-Ռիւն

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ (ԱՐԱՄԵԱՆ)

Գին 40 փարայ

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը Կ. Պոլիս Մեծ. Նոր խան թիւ 48, 49, 50 եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։ 780

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի պէտս Ազգ. Նախակրթական Վարժարանաց

Վ—Երոյեալ

Յուսումն. Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչ.

Գրեց ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ

—o—

Կեդրոնատեղին է Զարդարեան Գրատուն, Պոլիս Սալ. Համամ՝ կը գտնուի նաև բոլոր գրավաճառաց քով։ 823

Գին 100 փարայ

ԳԱՐԹԱՂԼԵԱՆ ԹՈՒԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՌՈՂՋՈՒՐ ԹՈՒԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԷՏՍ ՄԱՆԿԱՆՑ

Գին 3 ղրուշ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ Թ ԻՒԱՔԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ

Գին 7½ ղրուշ

Մայրաքաղաքիս գլխաւոր վարժարանաց մէջ քանակագիտութեան ուսուցիչ Գարթաղլեան Եռանդ էֆէնտիի ուշխատասիրած սոյն երկու թուաբանութիւնք կրթութեան տարբեր ծրագրին համաձայն պատրաստուած են եւ Պատուոյ մրցանաց խորհուրդէն գնահատեալ-վաւերացած եւ դրախաւոր վարձատրանաց մէջ մուտք գտած են։ Հայոց Մեծազնեայ Ընկեր Ուսիցիոն՝ որ իւր 40 էն աւելի վարժարանաց պէտք եղած գասագրոց ընտրութեամբ այնքան խոստասիրէ է, մեծապէս գնահատելով սոյն գասագրքին ընդունած է իւր վարժարանաց մէջ եւ այս իսկ կատարեալ երաշխիք մ'է Գարթաղլեան թուաբանութեանց ընտրելագոյն մեթոտի, եւ կատարելութեան։

Կը գտնուին ամէն հայ գրավաճառաց քով։ 644 27—30

ԳՐՈՒՄԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 21 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑԵՔ ՓՈՒԱՆԱԿԱՐԳՈՅՑ

3 ամիս	Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	.....	109 7/8
3 »	» » (վճռական)	.....	109 1/2
3 »	Բարիզի » (պանքայի)	.....	22 95 1/2
»	» » (վճռական)	.....	23 2

Օսմանեան Ֆոնսիւիտ

Երէկ երեկոյ գոց. (Պէյաղ.	Ակրի	19 8
Ցերեկոյթ գոցումէն վերջը	»	19 8
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուան բացուելեան	»	19 5
Կէս օրին	»	19 5 1/2

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		47 4
Այս առաւօտ		47
Կէս օր		47

ԸՆԹԱՑԵՔ ԱՐՔԵԼԹՊԼՈՅՑ

Փոխառութիւն	Ա. Ակրի	36
»	Բ. »	22
»	Գ. »	19 5

ՐԱՒՆԵՏԱՄԱԳ

Սոսիէթէ Լիներալ	.....	Անգլ. Լ.	4 25
Ֆրէնչ դիէնտրալ	.....	Օսմ. »	8 34
Պանք տը Ֆրանս	.....	» »	7 14
Սօս. Շանտ է վալէօր	.....	» »	4 34
Թրամուէյ	.....	» »	477
Ռուսկի երկաթուղի	.....	Ֆր.	77
Օպլիկատոն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Բանկնոթուղի Լավրիօսի	.....		125

ԸՆԹԱՑԵՔ ԳՐԱՄՈՅՑ

Օսմանեան ոսկի	..... դրշ.	100
20 Ֆրանքոց	..... »	87 32
Անգլիական ոսկի	..... »	110 32
Իսպերիալ	..... »	90 10
Ֆրեմիջ	..... »	51 10
Ռուպի թղթադրամ	..... »	8 54
» արծաթ	..... »	77 25
Մէճ. արծաթ (տարը)	..... »	168 13
Վէցիոց	..... »	108 20
Հինգնոց	..... »	108 20
Մէթալիք	..... »	100
Թասֆիյէ	..... »	7 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 2 Դեկտեմբեր ժամ 4 վայր. — Երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	.....	87 75
» » 4 1/2 %	.....	105 40
Օսմանեան ֆոնսիւիտ Սէրի Դ.	.....	17 75
Օսմանեան երկաթուղի	.....	77 75
» Սէրիի բաժնեթուղթ	.....	—
Պանք Օթոման	.....	542 50
Իրէտի Լիոնէ	.....	693 75
Իտալական Ռանթի 5 %	.....	94 90
Հինգնոցան 5 %	.....	—
Բրիթիշ Թրէյտ	.....	485
Եգիպտական միացեալ	.....	466 25
Պանք տը Բարի	.....	812 50
Օսմ. մնալք. արժէթուղթ	.....	396 75
Սուէզի ջրանցք	.....	2817 50
Զէք Լոնտրայի վրայ	.....	25 24

Լոնտրա, 2 Դեկտեմբեր ժամ 6 վայր.—Երեկոյ

Անգլ. բանկայիտ		97 5/16
Ոսմ. » Սէրի Դ.	.....	17 11/16
» » » գոց	.....	— —
» » » Ա.	.....	36 1/4
» » » Բ.	.....	22 9/16
» » » Գ.	.....	19 5/16
Փոխառութիւն 1855	.....	100 1/4
Պանք Օթոման	.....	11 9/16
Եգիպտական միացեալ (Իսթիքիյէ)	.....	92 5/16
» առանձ. (Բրիվիլէժէ)	.....	102 7/16
Տարբ Սանիէ	.....	82 1/2
Տօմանիայ փոխառ. (Բօշլիք)	.....	102 (?)
Հինգնոցան 5 %	.....	94
Մանրաբալ »	.....	78 1/4
Լիուսական 1873	.....	102 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	.....	25 29 1/2

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 2 Դեկտ. ժ. 10 ի. 55 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	.....	87 72
Օսմանեան քանոնիտ Գ.	.....	17 60
Օսմանեան երկաթուղի	.....	— —
Եգիպտական միացեալ	.....	466 56

Վիեննա, 2 Դեկտ. ժամ 10 վայր.—

Օսմանեան երկաթուղի	.....	39 60
» Սէրիի բաժնեթուղթ	.....	116
Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	.....	116 40

Պերլին, 2 Դեկտ. ժամ 10 վայր.—

Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	.....	20 35
Բանալ թղթադրամ	.....	216 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	.....	84 70

ԶՈՀՄԸ

ԿԼՏԻԿ-ՓԱՇԱ, 20 Նոյմ.

Կիրակի օրը, դժբաղդ և անակնկալ դէպք մը ի Մաքրի-գիւղ կը հանմախմբէր բազմաթիւ Ակնեցիներ։ Հարեւանակից մը անցած էր այս արտասուաց հովտէն, բայց այնպիսի անսովոր պարագայներով որ աւելի կը սատակացընեն այս կրստեան վիշտն, և չեն կընար անյիշատակ մնալ։ Նուն մը— կատաղի շուն մը— իբր երեսուն և չորս օր առաջ յիշեալ հանգուցեալն—Հաճարձում էֆ. Իսկիճեանի ձեռքը թեթեւապէս կը խածնէ։ Թեթեւ խածուածք մը չէր արժեր չար հոգ ընել և ապտալի հետեւանք մը չէր յուսացուեր, ուստի վերքը դարմանել և շունն ըսպաննել տալով կը բաւականանայ։ Սակայն ժամերը օր ըստ օրէ ծանրանալով մարմնոյն մէջ, կը թունաւորէ արիւնն և երեք օր— միայն երեք օր— առաջ կը յայտնուի գառն իրողութիւնը։ բժիշկներ, Թիրեաքեան էֆ. և այլ ոմանք կը հրաւիրուին ի խորհրդակցութիւն։ սոցա առաջարկութեամբ կը հրաւիրուի նաեւ Զօէբոս փաշա— միակ բժիշկն որ կրնար վերջին վճիռն արձակել սոսկալի սխտին նկատմամբ։

—«Ժամանակն անցած է դարմանի, ժամանակն անցած է փարիզի մեծ վարպետին, կատաղութեան դարմանի հեղինակին, Բաստէօռի դիմեցէք»։

Եւ դժբաղդ հանգուցեալն կը մընար, կատարեալ գիտակցութեամբ, համակերպող համբերութեամբ սպասել իւր մահուան ժամուն։ հազիւ երեք չորս օր ունէր ապրելու։ այս էր բժշկաց անդութ և անդարձ վճիռն։ Եւ իրօք, ուրբաթու խորհրդակց

ՄՈՒՍԱ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

ԱՌԱՋԻ ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵՆԻ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Երեկուշաբթի, 20 Նոյեմբեր 1889

Երէկ վերջին անգամ ըլլալով տեղի ունեցաւ Մուսա պէյի դատավարութիւնն։ ըստ սովորականին օտար դեսպանատոնց թարգմանը, հիւպատոսը և բարձրաստիճան հիւրերն իրենց տեղերը բաշխած էին։ Ժամը 7½ն էր, անձնական դատախազ Գուսմաշ խաթուն, կորպատ Յովհաննէսեան և իրենց փոխանորդը Թինկը Սիմոն էֆէնտի եկան բազմիլ իւրեանց յատկացեալ տեղերն։ ամբաստանեալին փաստաբաններն Իզզէթ էֆ. և Մէհմէտ Ալի պէյ, արդէն իրենց տեղերը բռնած էին։ վայրկեան մը ևս ևս անա բացուեցաւ ունկնդրաց յատկացեալ մասից դուռն, ուրկէ յոգնախուռն բազմութիւն մը մին զմիւսն կոխոտելով՝ եկաւ դէպ-դէպ խանիլ ունկնդրաց տեղը։ խորհրդակցութեան սենեկի դռնէն երեւեցաւ նախագահն Վսեմ Վասիֆ պէյ, որ եկաւ բազմիլ իւր սեղանին վրայ, աջ կողմն ունենալով Էմին էֆէնտին և Մոստիչեան Յարութիւն էֆէնտին, և ձախ կողմն Ասաֆ պէյ և Նիքօղոսի էֆէնտին։ ընդհ. դատախազ Խալիտ պէյ վաղուց իւր մասնաւոր սեղանի վրայ էր։

Նախորդ նստին ամբաստանեալին փաստաբաններէն Իզզէթ էֆէնտի աւարտած էր իւր դատաճառն, որով գլխաւորաբար կը ծանրանար վկայութեանց հակասութեան վրայ։ յետոյ կարգն եկած էր իւր պաշտօնակցին Մէհմէտ Ալի պէյի որ կարդաց իւր անձնապաշտպանութեան գիրը, ուրուն հիմը կը կազմէր նոյնպէս գլխաւորաբար վկայութեան հակասութիւնն։ Ալի պէյ իւր խօսքն աւարտելէն վերջը Մուսա պէյ փափաք յայտնեց քանի մը խօսք ըսելու և հետեւեալ բառերն արտասանեց։

Մուսա պէյ։ Մինչեւ հիմա շատ մը խօսքեր ըսուեցան, գրեր կարդացուեցան, նախնական հարցաքննութիւնք տեղի ունենալէ զատ՝ հոս ալ վերտին քննութիւն կատարուեցաւ, թէ՝ օտարահպատակ և թէ տեղացի ունկնդիրներ ուշադրութեամբ մտիկ ըրին դատավարութիւնս։ մէկ երկու խօսք պիտի ընեմ, բայց հիմա պիտի ըսէք թէ ինքզինքս գովել կ'ուզեմ, ամենեւին։ ինձ դէմ բողոքները և ես Աստուծոյ ծառայներն ենք, անոնք ալ ինձ պէս մի և նոյն իրաւունքները կը վայելեն։ թէպէտ ես տէրութեան պաշտօնեայ մը և ազնիւական (խանէտան) մ'եմ, բայց դարձեալ անոնցմէ տարբերութիւն մը չունիմ։ 4 ամիս է որ հոս բերեցիք։ հոս վերադարձած, ընտանիքս և զաւակներս ձգած դատավարութեան ենթարկուած եմ։ բայց փաստ Աստուծոյ, չնորհիւ կայսերական կառավարութեան վճռակէս շատ գոհ եմ։

Հոս դատաւորներ կան, դուք խելացի և ամեն բան օրինաւոր կերպով դատող մարդիկներ էք, միանգամայն օտարներ, անգլիացի և ֆրէնչներ կան, անոնք ալ խելացի մարդիկ են, կարդացուած և խօսուածները կը հասկնան, դուք խելացի էք, ամէն բան գիտէք։ մէկը դռնէն ներս մտնելուն պէս դէմքէն անոր ի՞նչ տեսակ մարդ ըլլալը կը հասկնաք, օրէնքն և կանոնները խիստ լաւ գիտէք, եթէ բան մը ըրած եմ, օրէնքով և կանոնով թող բացայայտուի և ես օրէնաց և կանոնաց հնազանդ եմ, Աստուծոյ հրամանին կը հնազանդիմ։

Կարպէտ։ Մուսա պէյ կ'ըսէ թէ ըրած։ ներս թող բացայայտուին և ես օրինաց կը հնազանդիմ։ ինքը Պոլիս եկած ժամանակ այս զգեստներով չէր։ անգամ մը թող հագնի իւր զգեստները, գայ դատարանիդ առջեւ ներկայանայ և ամէն մարդ հասկնայ թէ Մուսա պէյ ո՞վ է։ կ'ըսեն թէ «վկայները սուտ կը խօսին, այդ տեսակ բան մը տեղի ունեցած չէ»։ եթէ մենք սուտ ենք, միւս բողոքողներուն ըսածներն ալ սուտ են։ այս մարդը հազար տեղ սոսկալի ունի և անթիւ չարիքներ գործած է։

Իզզէթ էֆ։ Տէր Նախագահ, ըսէք անձնական դատախազին որ առաջ չանցնի, իւր դատն ինչ որ է զայն բացատրէ, իրաւունք չունի ուրիշներու դատերուն վրայ դիտողութիւններ ընելու։

Նախ։ Բու ըսելիքդ ինչ որ է զայն բացատրէ։

Կրպէտ։ Էֆէնտիս, ի՞նչ ըսեմ, յարդանոցս վառեց, տունս մտաւ, գոյքերս գողցաւ, զիս և հայրս սլանին կապելով՝ տակներս առաւ։ եթէ Մուսա պէյ ազէկ մարդ էր, ինչպէս ինք կ'ըսէ, ինչո՞ւ մեր դատ բացած ժամանակը Պոլիս չեկաւ եւ չբողոքեց, մինչդեռ վերջն տակպեալ եկաւ, և եթէ ազէկ մարդ ըլլայ՝ ինչո՞ւ 2 հազար հոգի եռեւէն կը պատցնէ։

Մուսա պէյ։ Կարպէտ կ'ըսէ թէ ինչո՞ւ համար Պոլիս չեմ եկած դատ վարելու։— ի՞նչպէս կրնայի գալ քանի որ պաշտօնիս բերմամբ պարտաւորութիւնս կատարելու զբաղած էի։ Տարի մ'իսկ ընտանեացս քով չկրցայ կենալ։ ահա հիմա ալ հոս եկած եմ։ երկու տարի Սալիհ փաշային քով կեցայ, վերջը Սելէյման փաշային քով մընացի որոյ հետ Սասուն գացինք, ժամանակ մ'ալ Արիֆ փաշայի հետ էի։ կ'ըսէ թէ ինչո՞ւ իմ նախկին զգեստներս չեմ հագած։ միթէ զգեստ փոխելով մարդ իւր բարի մարդ ըլլալը կը յայտնէ՞։ հոս օտարականներ կան որ գլխարկ կը դնեն, տարբեր տարազ կը հագնին։ Ռուսը գլուխը ֆոխի կը դնէ, միթէ անոնք ալ ոճրագործ են կամ մարդ չեն՞։ փառք Աստուծոյ, ես ալ Աստուծոյ մէկ ծառան եմ, մարդ եմ։ տարազ փոխելով չէ կարելի որ վիճակս ալ փոխած ըլլամ։

Թէլէր Սէֆա էֆ։ Մինչեւ ցարդ խօսուածները գլխաւոր մէկ կէտի վրայ կը յանգին, այն է վկայից հակասութիւնքը զոր իբրեւ փաստ կը ներկայացնեն պատկառելի ատենիդ։ Այս ըսուածներուն եւ ոչ մին իմ առաջարկներուս պատասխաններն են։ ես մի քանի կէտերու վրայ իմ դիտողութիւններս յայտնած էի սակայն անոնք ուշադրութեան չառնուեցան, այժմ կ'ստիպուիմ զայնս կրկնել։ Ինչպէս ըսի, վկայից հակասութեանց համար ներկայացուցած չորս կէտերս ալ անպատասխանի մնացին։ Պոլսոյ մէջ տեղի ունեցած նախնական հարցաքննութիւնք օրինական թղթերէն չհամարուիր, վկայութեանց հակասութիւնք եւս օրինական չեն։ քանի որ խնդիրը քննելու համար կայսերական հրաման մ'ելած է, այլ եւս հարկ չկայ Մշոյ մէջ տեղի ունեցած հարցաքննութեանց կարեւորութիւն տալ։ պէտք է նոյն թղթերն առ ոչինչ համարուին։

Գալով վկայութեանց, նոցա մէջ գտնուած հակասութիւնք սկզբունքի վրայ չեն այլ մանրամասնութեանց վրայ։ Վերկայք ամենքն ալ սկզբունքը հաստատած են։ Այնչափ խօսքեր ըսուեցաւ, երկար բացատրութիւններ տրուեցան, յոգնեցան, տքնեցան, բայց չկրցան հաստատել որ հակասութիւնք գլխաւոր ո՛ր կէտի վրայ կը կայանային։ այդ որոշումը դատարանիդ յանձնեցին, սկզբունքի դէմ չկրնալով հիմնաւոր առարկութիւններ ընել՝ իմ դիտողութիւններս անպատասխանի մնացին։ Ըսի և դարձեալ կ'ըսեմ, դատարանդ ի՞նչ կ'ըսպասէ այս միամիտ, ագէտ և պարզ վկաներէ։ 5-6 ժամ է ահա որ կը վիճաբանին, կը խօսին, կը փաստարանեն, սակայն ասոնք իմ առարկութեանցս պատասխան չեն։ Քննիչ Իպրահիմ պէյն ալ իւր տեղեկագիրներուն մէջ վկայից հակասութիւնքը նշանակած է, սակայն եթէ իմ ըսածիս հաւատամ՝ պատկառելի ատեանդ այս վկայութիւնները ուշադրութեան չառնէ, անշուշտ ամբաստանեալն անպարտութեանը ծառայած պիտի ըլլայ, բայց կը խնդրեմ որ պատկառելի ատեանդդ այս կէտերն ի քնին առնելով՝ պաշտպանեցս արդար իրաւունքները հաստատցնէ։

Իզզէթ էֆ։ Սիմոն էֆէնտի պաշտօնակիցս կ'ըսէ թէ՝ նախնական հարցաքննութեան տեղեկագիրը պէտք չէ պաշտօնական թուղթ մը համարել, թէ Իպրահիմ պէյ իբրեւ պաշտօնական մարդ այս քննութիւնը կատարած չըլլար և իբրեւ դատաւոր մարդ մը իւր ստորագրութեամբ այդ տեսակ տեղեկագիր մը ղրկէր, միթէ այս թուղթը իրրեւ փաստ չը՞ պիտի ծառայէր։ Մինչդեռ այժմ քանի որ ինք մեծ պաշտօնեայ մ'է, քննութիւն մը կատարած և տեղեկագիր մը ներկայացուցած է, պէտք է որ իւր այս տեղեկագիր վճռոյ հիմ բռնուի։

Մէկ մ'ալ կ'ըսեն թէ այս դատավարութիւն կայսերական հրամանաւ եղած է հետեւեալ անկից առաջ եղած քննութեանց տեղեկագիրք չեղեալ պէտք է համարուին։ մինչդեռ այսպէս չէ։ դատարան մը կայսերական հրամանով իսկ կազմուած ըլլայ, նորա դատաւորք ոչ միայն նախնական տեղեկագիր մը այլ լրկ պաշտօնական թուղթ մ'ալ ըլլայ կրնայ զայն իրրեւ փաստ գործածել։ և ի պահանջել հարկին դատարանը եթէ ուզէ կարող է զայն իրր վճռոյ հիմ ևս ընդունիլ։

Գալով վկայից հակասութեանց՝ սոքա այն այն ասոնցմէ ապացուցուած բաներ են որ ասոր հակառակ խօսք խօսիլն արեւուն գոյութիւնը ուրանալու կը նմանի։ Սիմոն էֆէնտի կըսէ թէ հակասութիւնք սկզբունքի մէջ չեն։ մեր պաշտօնակիցը շատ կը սխալի, քանզի սկզբունքը սոսկ զրպարտութիւն է որոյ համար վկայած են նաեւ անձնական դատախազը։

Տէր Նախագահ, Սիմոն էֆ. վկայից հակասութեանց ճշմարտութիւնն ինքն ևս խոստովանած է, միայն թէ կ'ըսէ որ յանցանքը վկայներուն չէ այլ իրենց վիճակին, ագիտութեան, պարզամտութեան։ մանաւանդ 3 տարի անցած է և այսչափ ժամանակ առաջ՝ բան մը ամեն պարագայիւք չկրնար յիշուիլ, ասոր օրինակ մ'ալ ես տամ։ Պայազիտի հրապարակը և Սպարապետութեան դրան շէնքը չտեսնող մէկու մը եթէ պատմենք անոնց ձեւը, շէնքին գեղեցկութիւնը, դիրքը ելն և եթէ այս ըսելնս վերջը խնդրենք իրմէ որ մեր ըսածները պատմէ մեզի, կրնա՞յ մեր ըսածին պէս ճիշդ և որոշ կերպով նկարագրել այն շէնքերը՝ զորս աչքով տեսած չէ։ սակայն երբ բան մը աչքով և անձամբ կը տեսնուի, տասը տարի ալ անցնելու ըլլայ տեսնողը կրնայ զայն նոյնութեամբ պատմել և նկարագրել։ Վկայները ագէտ են եղեր, միամիտ են եղեր, ագոնք մեզ չի վերաբերիր քննել։ բաւական է որ սոքա օրինական պայմանով իրենց վկայութիւնքը տուած են։ ուստի կը մերժեմ անձնական դատախազից փոխանորդի դիտողութիւններն և պաշտպանեալս անպարտութիւնը կը խնդրեմ։

Ընդհ. Դոխտ. Սիմոն էֆէնտիի ըսածները միմիայն փոխանորդաց չեն վերաբերիր, կան դիտողութիւններ զորս մեզի ուղղուած կը համարինք և ստիպեալ ենք պատասխանել։ Իւր դիտել տուած 5 կէտերէն երկուքը ինձ կը վերաբերին, որոց առաջինն է նախնական հարցաքննութեանց վճռոյն հիմ բռնուիլը ասոնցմէ մին է վճռաբեկ ատենի անդամներէն Իպրահիմ պէյի տեղեկագիրը որ հոս չկարդացուեցաւ, սակայն չենք կրնար ըսել թէ այդ թուղթը տեղական հանգամանք մ'ունի։ սա դատարանս վերաբերող և վճռոյ հիմ համարուող պաշտօնագիր մ'է։

Երկրորդ կէտին գալով, «հակասութիւնք սկզբունքի մէջ չեն մանրամասնութեանց մէջ են» կ'ըսէ, այս մասին չկրցայ հասկնալ թէ Սիմոն էֆէնտին ի՞նչ ըսել կ'ուզէր, վկայի մը սուտ վկայ ըլլալն և սխալ վկայութիւն տալը ինչպէս կարելի է ապացուցանել, արդէն երբ սուտ վկայ մը վարձուի՝ սկզբունքին վրայ վկայութիւն ընել կը տրուի, այսինքն «ես տեսայ, այսինչ մարդը այսինչը զարկաւ», այդ ուրիշ բանով չկրնար ապացուցուիլ տրամ վկայութեան սուտ ըլլալը եթէ ոչ մանրամասնութեանց վրայ քննութիւն կատարելով ճշմարտութեան երեւան ելելովը։

Օրէնսգիրքը ինչ որ օրէնք սահմանած են, յօգուտ մարդկութեան լինելուն աչխատած են։ եթէ սուտ վկայութիւնք գոյութիւն չունենային, պատժական օրինաց մէջ 281 րդ յօդուածն ունցնելու պէտք չկար։ ճշմարիտ վկայութիւնը գործողութեան մը մի միայն սկզբունքը յայտնել չէ այլ անոր մանրամասնութիւնքը ևս ճշդիւ բացատրել է։ հակառակ պարագային 281 րդ յօդուածի որոմագրութիւնն ի գործ կը դրուի։

Մէ.դ. Ադ էֆ. Կ'ուզեմ քանի մը խօսք ալ ես ըսել Սիմոն էֆէնտիի դիտողութեանց դէմ։ մեր յարգոյ պաշտօնակիցը նախնական հարցաքննութեանց համար ոչ թէ հոս մեզ դէմ այլ ամբաստանիչ ատենի դէմ պէտք է բողոքէ, Իպրահիմ պէյի տեղեկագրի համար ալ ըսելիքները հարկ է վճռաբեկ ատենի ներկայացնել, իսկ վկայից հակասութիւնք զորս իրենք ալ կը հաստատեն, «ասոնց ո՞րը սկզբունքի կը վերաբերի եւ ո՞րը մանրամասնութեանց» ըսելու տեղն ալ հոս չէ, աւելի լաւ կ'ըլլայ պէտք եղած տեղը դիմել եւ հոն իր խօսքերը լսելի ընել տալ։

Սոյն միջոցին նախագահն հարցուց երկուց կողմանց թէ ուրիշ ըսելիք մ'ալ ունի՞ն։ ամենքն ալ յայտարարեցին թէ այլ եւս ըսելիք մը չունին եւ դատարանին արդարութիւնը կը խնդրեն։ միայն Իզզէթ էֆէնտի առարկեց թէ ինք ամբաստանեալի փոխանորդն ըլլալուն վերջին խօսքը իրեն կը վերաբերէր, ուստի կը փափաքի քանի մը խօսք եւս իրր վերջաբան ըսել, եւ կարդայ հետեւեալ գրութիւնը։

ՎԵՐՋԱԲԱՆ ԻԶԶԷԹ ԷՖԷՆՏԻԻ

Տէր նախագահ, կարծեմ թէ ճշմարտութեան անտեղեակ ոմանք, Մուսա պէյի փոխանորդութիւնը ստացած ատենիս զմեզ քննադատել ուզեցին, վասնզի վրէժխնդրութեան ոգւով տեղի ունեցած սուտ հրատարակութեանց ազդեցութեան տակ մնալով՝ Մուսա պէյի թշնամիներուն հետ միացած՝ սոսկալի վրէժ մը լուծել կը փափաքէին։ Սակայն արդարութիւն և իրաւունք ազգութեան և տէրութեան հոգին են։

Մուսա պէյ այդ տեսակ սխալ գաղափարներէ յառաջ եկած վրէժխնդրութեան չէր կրնար զոհուիլ։ Նորին Կայսերական Վեհափառութիւնն իւր արդարասէր և արդարակորով կամքը յայտնեց հրամայելով որ Մուսա պէյի դատն արդարութեան պաշտօնական յանձնուիլ, հոն հանրութեան առջեւ քննուի և դատավարութիւնը կատարուի, որոյ համար քանի մը օր է պաշտպանեալը դատարանիդ առջեւ կը ներկայանայ և իւր հակառակորդաց հետ կը դատուի։

Տէր նախագահ, արդարութեան տունը չկրնար ամեն տեսակ նպատակի ծառայել, այս դատարանն ևս միմիայն արդարութեան և ճշմարտութեան կը հպատակի, իւր առած արդար վճիռները շատ անգամ ժողովրդեան սխալ գաղափարները կ'ուղղեն, ի զուր յառաջ եկած դրական և բարոյական հակառակութիւնները կը ջնջեն։ Առաջին օրէն ետը Մուսա պէյի հարցաքննութիւնք սկսեցան, նորա անմեղութիւնն և հակառակորդաց զրպարտութիւնք ևս երեւան եկան։ անտարակոյս հիմա պաշտպանեալս հակառակութիւն ընողները թոգած են իրենց սխալ գաղափարները, զղջացած են և յանուն մարդկութեան վարած այս դատերնուս համար զմեզ գովելով առաջին վայրկեանէն ի վեր իւր պատասխանատու կոչած փաստաբաններն հիմա արդարութեան նեցուկ անուամբ կը կնքեն և Մուսա պէյի անպարտութեանը կը փափաքին։ Տէր նախագահ, արդարութեան և ճշմարտութեան ծուռ աչքով նայող և բութ գաղափար ունեցողներուն համար ըսելիք չունիմ, բայց թէ՝ այս դատարանին առջեւ և թէ դուրսը գտնուելով՝ իրաւունք ճանչցող ամեն հաւատարիմ հպատակ և մարդկային ազգ ողջոյն, ամենքն ալ գործին ճշմարտութեան այսինքն Մուսա պէյի անմեղ և արդար ըլլալուն համոզուած են։ Արդարութեան և ժողովրդ թարգման եղող նախագահութենդ ամեն ոք անհամբեր կ'սպասէ անպարտութեան վճռոյն արձակման, որպէս զի Նորին Վեհափառութեան՝ համար իրենց սովորական եղող փառաբանութիւնն անդամ մ'ևս կրկնեն։

Տէր Նախագահ, կ'աղաչեմ, սոսկ ճշմարտութիւն եւ արդարութիւն եղող այս վճիռն հաճեցէք փութով արձակել։

Խոր լռութիւն մը տիրեց, Նախագահը «դատաւարութիւնը վերջացած է» գոչեց և դատաւորք սրահի մէջտեղի դռնէն խորհրդակցութեան սենեակը մտնելով դուռը վրանին փակուեցաւ։ ժամը 9½ն էր, մէկ ժամ ամբողջ անհամբերութեամբ սպասեցինք դատաւորաց վերադարձին եւ ահա խորհրդակցութեան սենեկի դուռը վրատին բացուեցաւ։ դատաւորք երեւցան, իրենց առջեւէն քարտուղարը վճռագիրը ի ձեռին։ Ամեն ոք յատին կանգնած էր, Դատաւորք բազմեցան։ ու Նախագահն ըսաւ։ «Մուսա պէյ, քու ամբաստանութեանդ համար եղած գրութիւնները դատարանս ուշադրութիւն առաւ և այդ մասին պէտք եղած վճիռը պատրաստեց, պիտի կարդացուի, մտիկ ըրէ։

ՎՃԻՌ

«Երկու կողմն փաստերը տալէ և հարցաքննութեան թղթերը կարդալէ վերջը, պէտք եղած խորհրդակցութիւնք տեղի ունեցան, որոց մանրամասնութիւնքն առանձնադրութեան և վճռադրոյ (իյտիհատ) մ'ի պիտի արձանագրուին։

«Ամբաստանեալ Մուսա պէյին վերագրուած ոճրին վրայ արուած տեղեկութիւնք իրարու հակասական ըլլալուն, համոզում գոյացնելու բաւական չեղան։ հետեւեալ իւր ոճիրներէն հրձիգութեան և յափշտակութեան խնդրոյ համար մեծամասնութեամբ, իսկ գողութեան համար միաձայնութեամբ անպարտութեան վճիռ տրուեցաւ։ Գալով Մարխասի ըսպանման խնդրոյն՝ ասոր մէջ ալ դատապարտութեան համար քուէից երկու երրորդի մեծամասնութիւնը գոյացած չ'ըլլալով՝ Մուսա պէյի անպարտութեան, և եթէ ուրիշ պատճառով մը բանտարկեալ չէ, բանտէն ևս արձակման որոշում տրուեցաւ։»

ԱՅԴ

ՖԻՆԱՐՑ (CUNARD) ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարդիկ շոգենաւը, նաւապետ Մագնէյ, գեկտ. 14ին Լիվերբուլէն ասա կ'ըսպասուի։

Դիմել առ գործակալն ԹՈՄԱՍԸ. ՃՈԼԻ (THOMAS C. JOLY)

Ֆիլատելֆիան շոգենաւը, նաւապետ Մաւր, Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի դեկտեմբեր 4ին։ ԷՏ. Լ. ԱՅՆՈՒԹԷՆ Գլխաւոր Ֆ. Վանդէնի Ընկ.

ՏՕՔԹՈՐ Ա. ՔՕՄԱՆՍ ՏԸ ԲԱՅԹԷՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վերկայեալ Ամերիտամի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Զարշի փողոց, թիւ 80։ Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ երեսպաշտոց։ երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 905

ԱՅԴ

ՏՈՒԲԻ. ԳԱԲՐԻԷԼ ՀԷՐԻՄԵԱՆ

Որ Ամերիկայէն նոր վերադարձած է մայրաքաղաքս, շաբաթը երեք անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 6 էն 10 կը գտնուի Ալէքսան դէզդարանն, ի Պոլիս մեծ մաքսի դէմ։ Տօքթորը կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և մասնաւորաբար ամբոխիդեանախտերը։ Միւս օրերը կը գտնուի մի և նոյն ժամերուն իւր տունն ի Բերա Թէփէ-Պաշը թիւ 8։ 861 17—27

ՏՕՔԹՈՐ ՏԱՏՈՒՐ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈՒՈՐԴԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՔՕԹԻ

Հիւանդութեանց

Վկայեալ, Փարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ։ ՓՈՐՁԱՐԱՆ Երբոյ-Զարշի երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ունեցած աշխատասիրութեամբ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բերա — կէս օրէն մինչեւ ժամ 9ը, Պոլս Մարչէի մտա Կլաֆանի փողոց թիւ 9, իւր բնակարանը։

Պոլիս — ժամ 9½ էն Պաշչէ Գարու, Ալէքսան Հէնդարան։

Երկուշաբթի, Բերա և հինգշաբթի Պոլիս՝ ազատաց ձրի։ 834

ՏՕՔԹԷՕՌ Տ. ՊԱՊԱԵԱՆ

Մանկաբարձ եւ մասնագէտ բժիշկ կանանց տղայոց եւ ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ամեն տեսակ հիւանդութեանց, որ ի Փարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է Բերա, Պէօյիւք Բարմաք Գարու 5 թիւ տունը, ամեն օր կէս օրէն մինչեւ երեկոյ հիւանդ կ'ընդունի, ուր չորեքշաբթի օրեր ձրիապէս կը դարմանէ։ Նաեւ ըստ առաջնոյն առաւօտները Գալաթա գիւղ իւր բնակարանը կը գտնուի։ 834 15—25

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզկիանք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայնս, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանտիմ գրկելով կ'ստացուի 132 երեսոյ պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ 18

M. Nicholson, 1, rue Drouot, Parsi

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Պ. ՄԷՅՓՈ

Ֆ. ՏԷԼՈՒՐՄ, ՖԱՔՈՒՐԴ

Ο ՎԻ ՏԸ ՖՐԱՆՍ

Ղալաթիա, 3, Մահմուտիյէ փողոց (Բարա-քէոյ)

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆԴԷՍ

Անագին զեղչով

ԶՄԵՌՆԱՑԻՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ

Ամէն տեսակ անձրեւանոցք, գաւազանք, բրդեայ գուլպայք, կոշիկք, պզտիկ աղջկայ համար գուլպայք, ֆլանելէ ժիլէներ, թռիչօ տաբատներ, մերինոսէ ժիլէներ, կտաւեայ շապիկք, ֆլանելէ շապիկք, օձիք և թեւնոց, փողպատ, ամեն տեսակ ձեռնոց, մնատամբոյ, անկողնի սաւաններու համար կտաւ, բամբակղենք, զուտ բրդէ ֆլանելէք, ձեռաց սրբիչք, անձեռոցք, թաշկինակք, անկողնի ծածկոցք, անթափանցելի հագուստներ, ուղղութեան մնուկներ, հոտաւէտ նիւթեր, խոզանակներ, ալպոներ և այլն և այլն։

ՈՐՈՇ ԳԻՆ — Ոսկին 108 էն։

Վաճառատան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքներուն այս մեծ զեղչի մասին հաստատելու համար կը բաւէ պարզ այցելութիւն մը ի Վաճառահանդէսն, ուր պիտի հանդիպի ապրանաց ոնոտիւտա յատկութիւնն և ընծայուած առաւելութիւնները։

Ֆ. ՏԷԼՈՒՐՄ

869 Յաջորդ Պ. Մէյֆոթ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ Տօքթոր Եվդիքալը, մասնագէտ հոգեկան դիպանդէն և մարթի հիւանդութեանց, Կրնդունի իրեն դիմողներն, Գալաթիա, Վայվոտա փողոց, Օսմանեան դրամատան մօտ, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ դեղարանի մէջ կէս օրէն մինչեւ մէկ ու կէս ժամ։ Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը։ 866 12—20

Աղքատաց ձրի կը դարմանուին։

ՍԳԱԴԻՊ ՄՕԱԻԻ ՁԵԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կալաթա Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոյ և Ֆօուն,

Կը ցանկամ որ պաշտօնական գիրս ոչ կարող էիր փորձել, այլ հանմանայն ուրիշներու փորձերուն և այն ըժշկից որոց պաշտօն յանձնելի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորֆ. Ֆլան իւրն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաբեմնելով և մաքուրելով, կը համապատասխանէ պէտք յատկութեանց զոր ախտաբուժական դեղութիւնն ի վաղուց ասի հաչական է, մանաւորապէս այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱԿԼՈՒՇԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Գ.Հ. Ռուլթանին

ԻԼԱՆ

Իսթանպոլցաս Սուլթան Պայազիտ մէյտանընտա 162 վէ 164 նումէրոյար իւլէ մուրաքգամ 32 զիրա արտա իւգէրինէ մէպանի պիր պապ տիւքքեան տէրուենինտէ մէվճմուտ միւլք տիւլպենտի կէտիրի պուտան ագտէմ գըտակթը ասքերիյէ մահքէմէսի մուվագգաթը վէ միւթասարը Ապտիւլ Հալիմ աղա եէսի իւլէ լէտ էլմիւզայիտէ 240 տուէտա լիրայի օսմանիաէ թարիպի էօհտէսինէ թէգարրուր իթմէքլէ զիյատէ իւլէ թարիպ օլան գէվաթ թարիխի իլանէն իթիպարէն նիհայէթի 11 կիւնէ գասար մահքէմէյի վագֆէյէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

20 Թըշրինի սանի 306 912

ԻԼԱՆ

Հալիճբլար քէօշկիւնտէ Մօլլա ալի իւլֆէէնարի մահալլէսինտէ սաքինէ միսկ եաղճը կանամքնտան Օսման էֆէնտինին հալիէսի Հատիճէ հանքմ պինթի Սալիհին միւթասարրիֆի օլսուսը սէնէվի պին զուրուշ փահալը վէ 2268 նումէրօլը վէ 5 ըէճէպ 99 վէ 11 մայիս 98 թարիխլէրի իլէ միւվէրրէխ պիր գըթա էսհամը միւպտէտէլէ պէրթանը գաղայէն զայ իյլէտիկի Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինէ թագտիմ իթտիկի արզուհալտէն անլաշըբլը վէ պու միւսիւլու զայ օլան պէրթաթլր թարիխը իլանէն պիր սէնէ միրուրինէ տէկին պուլունմասրզը թագտիրան միճէհատատէն տիկէրլինին իթտաը իրատէի սէնիկէի ճէնգալը գուսուրուն միճէհ տարուեցաւ։ Գալով Մարխասի ըսպանման խնդրոյն՝ ասոր մէջ ալ դատապարտութեան համար քուէից երկու երրորդի մեծամասնութիւնը գոյացած չ'ըլլալով՝ Մուսա պէյի անպարտութեան, և եթէ ուրիշ պատճառով մը բանտարկեալ չէ, բանտէն ևս արձակման որոշում տրուեցաւ։»

ԻԼԱՆ

Իսթանպոլցաս Սուլթան Պայազիտ մէյտանընտա 162 վէ 164 նումէրօլար իւլէ մուրաքգամ 32 զիրա արտա իւգէրինէ մէպանի պիր պապ տիւքքեան տէրուենինտէ մէվճմուտ միւլք տիւլպենտի կէտիրի պուտան ագտէմ գըտակթը ասքերիյէ մահքէմէսի մուվագգաթը վէ միւթասարը Ապտիւլ Հալիմ աղա եէսի իւլէ լէտ էլմիւզայիտէ 240 տուէտա լիրայի օսմանիաէ թարիպի էօհտէսինէ թէգարրուր իթմէքլէ զիյատէ իւլէ թարիպ օլան գէվաթ թարիխի իլանէն իթիպարէն նիհայէթի 11 կիւնէ գասար մահքէմէյի վագֆէյէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

20 Թըշրինի սանի 306 912

ԻԼԱՆ

Հալիճբլար քէօշկիւնտէ Մօլլա ալի իւլֆէէնարի մահալլէսինտէ սաքինէ միսկ եաղճը կանամքնտան Օսման էֆէնտինին հալիէսի Հատիճէ հանքմ պինթի Սալիհին միւթասարրիֆի օլսուսը սէնէվի պին զուրուշ փահալը վէ 2268 նումէրօլը վէ 5 ըէճէպ 99 վէ 11 մայիս 98 թարիխլէրի իլէ միւվէրրէխ պիր գըթա էսհամը միւպտէտէլէ պէրթանը գաղայէն զայ իյլէտիկի Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինէ թագտիմ իթտիկի արզուհալտէն անլաշըբլը վէ պու միւսիւլու զայ օլան պէրթաթլր թարիխը իլանէն պիր սէնէ միրուրինէ տէկին պուլունմասրզը թագտիրան միճէհատատէն տիկէրլինին իթտաը իրատէի սէնիկէի ճէնգալը գուսուրուն միճէհ տարուեցաւ։ Գալով Մարխասի ըսպանման խնդրոյն՝ ասոր մէջ ալ դատապարտութեան համար քուէից երկու երրորդի մեծամասնութիւնը գոյացած չ'ըլլալով՝ Մուսա պէյի անպարտութեան, և եթէ ուրիշ պատճառով մը բանտարկեալ չէ, բանտէն ևս արձակման որոշում տրուեցաւ։»

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Սիրուտցա մէկգրի իւէ կէվէլի, էվտիրնէ, եէնիճէ վէ Գարա Ֆէրիյէ մէվգըլէրինէ պուլունան ասաքիրը շահանէ պիր սէնէլիք իտարէսի իչուն մուդթազի երզադ վէ սարէնին պուրաճա իթասընա թարիպ օլանլարը թարիխը իլանէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գասար մագամը Սէրասքերի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Թըշրինի սանի 1889 899

Նո. 13 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Միւպայիս օլունաճագ իւքի եիւզ պին քիլօսան իչ եիւզ պին քիլօյա գասար պուրու օզանը պէհէր քիլօսը տօգուզ փարա տօգսան սանթիմէ թարիպի էօհտէսինէ օլուպ Թըշրինի սանիի բուտինին երբմի իքինճի կիւնի գասարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գասրալ օլունաճաղը ճիհէթլէ իթասընա թարիպ օլանլարը մագամը Սէրասքերի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Թըշրինի սանի 1889 900

Նո. 14 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Միւպայիս օլանաճագ իւքի եիւզ էլլի պին քիլօսան իչ եիւզ պին քիլէյա գասար փաթաթէգնին Թըշրինի սանինին երբմի տօգուզնճճը կիւնի գասարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի թէգարրիւր իտէճէճ ֆիյաթընտան ե

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐԲԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒԲԸՆԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Գոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև. իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասներն 17,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը դիմուին Գիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկի նն երկաթի կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ Վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵՍԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ վնասներն իբր 30,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ֆերէվեան խան, Գոմմոտոյի Պանդոյին դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՋՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

186

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ ՍԷՊՈՒԼՍ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՏՈՒԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տասն և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ ի թիւ 301 Տրմիվիլի Վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆեպէ-ս անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փութով յառաջ կը տանուին։

Լուսանկարչական արուեստին մէջ մեր երկար փորձառութիւնը, հաս ակութեան մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հատուտ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յանձիւ մեզ շնորհել ձեր յաճախորդութիւնը։

Ընդունեցէք և այլն։

ՊՕՂՈՍ ԹԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
27—75 ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
654 ԱԼԵՔՕ ԳԱՎՃԵԱՆ

ՔԻԻՆԱՐՏ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ոչ ոչոք երկու անգամ կը բանէր Լիվերբուլ և Աբէ-Եւլէց դէջ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ուսմարիա	7718	Գոդալմինիա	4841
Լիդրուիա	7718	Պոթոնիա	4535
Եէրմիա	7391	Լամարիա	2574
Ուրանիա	7268	Պարաթոն	2403
Բաղմնիա	5587	Ադլաս	2393
Սէֆայանիա	55 7	Լարակոստ	2166
Կալլիա	4509	Թարիֆա	2246
Սէթիա	4557	Բալմիրա	2144
Աէբբօ	2148	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորգագօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Այնքան, շոգենաւը Լիվերբուլէն ստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՂԻ գործակատար
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալի փաշա խան,
910 Ղալաթիա

ՇՈՒԳԵՆԱՒԱՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէլիայէ և Բուլոնէ դէպ ի Կանոնորպոլ բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Արմենիա որ նոյ. 27ին Մարսիլիայէն և դեկտ. 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնդէլէյ որ պիտի մեկնի դեկ. 10ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 300 Ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագրէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՐՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
371 Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՅԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՀԱԶԻ ՇՆԶԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅՇԻՆ ԿԵՐԵՆԻՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀՆԱԳՈՂԻ ԵՒ ԻՐԱՁԳՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս գովքն վայելած հմաքաբ միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բուռէլ կ'ստանայ անանցնէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յաջակութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն Նիզվի թագաւորական վրայ, ի Ուիք, ընկեր։

«Վերջի պարան, Ըստ որում կը նեղուիի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցունել, Վաեմ. կոմս Գարթնէլսյան ձնարարեց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանէն անիսանի հատիներով և կրնամ հաստատել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փաքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց։ (Սար.) Ա. ԼԻՆԶԷԼ, Նեգլի Թագաւորական»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, չիբը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Զարասասակալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՈՒՌԷԼ, 4, Սլոպեռն Բալէյս, Պլաքֆրիարս բրա, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Գալլիարիոյ Ներկայացուցչին քով.
76 Մ. ԷՍՄԱՒԻՆՏ ԴԻԼՈՒԱՆԱՆ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղլատա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԵԲԲԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ

Իւղոֆոսֆիտ ու Հոմոլ և սոդայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՆԻՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժակամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հրոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի դեղատուն դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐՋԻԼ 443

ՔԱՈՒԶՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԴԻԲ)

ՀԱՆՐԱՆԱՆՕԹ ՆՈՐՈՒՂ ՊՐԻԹԻՇ ՐԻՊԼՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուկէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ հաշակաւոր, նուրբ և հատատուն շինուած են կոպտ բեբէտով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար տեսնել է վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուկէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմն կշիռի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը գրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհէ ազա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութին և բոլոր քաուչուկէ մուճակ վաճառողներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գարու, Գոճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոլի թիւ 13 մթերանոցը 837

GUERISON Prompte et Certaine !

Affections des voies urinaires, Blennorrhagies, Catarrhe, Cystite, Néphrite suppurée, Mal de Bright, Coliques néphrétiques, Enthérite chronique.

CAPSULES DE **SANTAL DE LACROIX**

PHARMACIEN DE 1re CLASSE de Paris
LAURÉAT de la SOCIÉTÉ de PHARMACIE de Paris
Lauréat et Ex-Préparateur de l'École supérieure de Paris
76, Rue du Château-d'Eau, 76
PARIS

DÉTAIL : DANS TOUTES LES PHARMACIES

Ընդհանուր մթերանոցն է ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ԺՈՂԵՑ ՔԱՆԶՈՒԲԻ, Մեծ Փողոց Բերայի, և ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՄԵՐՀԱՄԷԹՃԵԱՆ, Գոլիս, Պահչէ-Գարու, 18

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ըլլէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոքրիկ ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամեն տեսակ կոշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեանոտները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի տարարայն խնամով սրբել, այնպես որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն բաել, կամ՝ սպանգի կտորով մը կամ վրձինով։ Թրջուած մաղեր՝ ոյնն ներկին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին՝ Է. ԷՍՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղլատա, Պահչէ-մանցին քով, կայսրան Գալատա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

ՇԻՐՔԷԹԻ ԹԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1889 Նոյեմբեր 2 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տեղեկութիւն

(Ուրբաթ կիրակի օրերէն) Եւրոպական Եպիսկոպոսաց Եկեղեցի Կամուրջ Յէնոյ ընթացքներ Երիւնեվրիդեն Ժ. Ա.

2 15 Լեհիմ. Մեզարոպ. Պեշիւք. Թարպ. Լեհիք Պոշ. Ր. Հիսար (Արնավուտգիւղի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի)	18
3 — Լեհիմ. Մեզպ. Պեշ. Թարպ. Լեհիք. Մերկի Պոյազ. Ր. Հիսար (Արնավուտգիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բարի ուրբաթ)	17
2 50 Ր. Ա. Գալաթ Մեզպ. Պեշ. Թարապ Պեշլգօղ Գանտիլի (Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը վանիք. Զենկ. Պեշ. Գոլ. Պեշիք)	20
3 45 Լեհիմ. Մեզարոպ. Պեշիւք. Թարապ. Լեհիք Սթէն. Մերկէն Պոշ. Ր. Հիսար Պեշպէք (Արնավ. գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթի օրերը ժամ 3 ½ մն մնալով)	21
4 45 Լեհիմ. Մեզպ. Պեշ. Թարպ. Լեհիք. Սթէն. Մերկ. Պոյազ. Ր. Հիսար. Պեշպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք.	33
6 — Լեհիմ. Մեզպ. Պեշիւք. Թարպ. Լեհիք. Սթէն Մերկ. Պոյազ. Ր. Հիսար Պեշպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք.	25
7 — Լեհիմ. Մեզարոպ. Պեշիւք. Թարապ. Պեշլգօղ Բալաթ. Լեհիք. Մերկ. Գանդեշ. Ր. Լեհ. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Զենկ. Պեշլեր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Լուսկ.	2
8 15 Ա. Կ. Գալատա Լեհիմ. Մեզարոպ. Պեշ. Թարպ. Լեհիք. Մերկ. Ր. Հիսար Պեշպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք.	21
10 — Մեզարոպ. Պեշ. Թարապ. Լեհիք. Մերկ. Ր. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պեշ.	34
Արնավուտգիւղեն կամուրջ Յէնոյ ընթացուած	
2 15 Արնավ. Գուրբուշ. Օրթ. Պեշիք.	2
2 15 Լեհիք. Սթէն. Պոյազ. Ր. Հիսար Պեշպէք Արնավ. Գուրբուշ. Օրթ. Պեշիք.	19
2 40 Պեշպէք Արնավ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	19
3 10 Ր. Հիսար Պեշպէք Արնավ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	25
3 15 Ր. Հիսար Պեշպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշլիքթաշ Գաալ	34
4 15 Ր. Հիսար Պեշպէք Արվ. Գուրբ. Օրթ. Պեշ. (Բարի ուրբաթ)	23
4 45 Պեշպէք Արնավ. Գուրբուշ. Օրթաք. Պեշիք. Գալաթ (Ուրբաթ օրերը 4 30ին և Գալաթ. չպիտի հանդիպի)	28
10 50 Ր. Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	25
11 20 Պեշպէքէն ուղղակի կամուրջ (բարի ուրբ)	2
Արնաւտի Եպիսկոպոսաց կամուրջ Յէնոյ ընթացուած	
2 15 Վանիք. Զենկ. Պեշ. Գուզ.	33
2 20 Պեշլգօղ Բաշալ. Զուպուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23
3 — Պեշպէք Գանտ. Վանիք. Զենկ. Պեշ. Գուզկ. Պեշիքթաշ	28
3 30 Պեշլգօղ Բաշալ. Զուպուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղրդ. Ուրբաթի օրերը Վան. Զենկ. Պեշ. Գուզկ. Պեշիք.)	20
4 15 Գանտ. Վանիք. Զենկիզ. Պեշլեր. Գուզ. Պեշիք. (Բարի ուրբաթի)	18
5 — Գանտ. Վանիք. Զենկիզ. Պեշլերպ. Գուզկ. Իւսկիւտար (Բարի ուրբաթի)	17
5 15 Պեշլգ. Բաշալ. Զուպուգ. Գանդեշ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զենկ. Պեշ. Գուզ. Պեշիք	19
6 45 Մերկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Զենկ. Պեշ. Օրթ. Գուզ. Պեշիք. Իւսկ.	20
9 15 Պեշիւք. Թարսպիա Պեշլգ. Բաշալ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զենկ. Պեշ. Գուզ. Իւսկիւտար	23
10 20 Գանալ Զենկ.	28
11 — Գուզկ. Ն ուղղակի կամուրջ (Բարի Ուրբաթի)	19
(Բարի կիրակի օրերէն) Եւրոպական Եպիսկոպոսաց Երիւնեվրիդեն ընթացուած ժամերը	
3 — Պեշլգ. Օրթաք. Գուզ. Արնավուտ. Գ. Պեշպէք Ր. Հիսար Լեհիք. Թարպ. Պեշ. Մեշլարպ. Լեհիմ.	33
3 35 Գաալտի. Լուսկ. Պեշլգ. Գուզկ. Օրթ. Պեշլեր. Զենկիզ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. Ա. Ր. Հիսար Գանդիրճ. Մերկ. Լեհիք. Բալաշ. Պեշլգ. Թարապ. Պեշ. Մեշ. Լեհիմանալիք	2
4 20 Պեշլգ. Օրթ. Գուզ. Սիրմ. Պեշպէք Ր. Հիսար Պոյազ. Լեհիք. Թարպ. Պեշլգ. Մեշար. Լեհիմ.	25
5 15 Լուսկ. Պեշլգ. Գուզկ. Օրթաք. Պեշլ. Զենկ. Արնավ. Գանտ. Ա. Ա. Ր. Հիսար Գանալ. Մերկ.	20
6 — Գաալտի. Պեշլգ. Օրթաք. Գուզուշ. Արնավ. Պեշպէք. Ր. Հիսար Մերկ. Սթէն. Լեհիք. Պեշլգ. Թարապ. Պեշ. Մեշար. Լեհիմ. և Գաալտիլեր	21
7 — Պեշլգ. Լուսկ. Գուզկ. Պեշլ. Զենկ. Արնավ. Գանտ. Ա. Ա. Ր. Հիսար Մերկ. Լեհիք. Պեշլգօղ Թարպ. Պեշիւք.	23
8 30 Պեշլգ. Օրթ. Արնավ. Պեշ. Ր. Հիսար Մերկ. Լեհիք. Թարպ. Մեշար. Պեշ.	34
9 30 Պեշլգ. Օրթ. Արնավ. Ր. Հիսար Մերկ. Լեհիք. Պեշլգօղ Թարապ. Պեշիւք. Մեշարպ. Լեհիմ. [Բարի ուրբաթի]	21
10 30 Ր. Հիսար Պոյազ. Մերկ. Սթէն. Լեհ. Նեհ. Թարպ. Պեշլիւքերէ. Մեշար. Լեհիմ.	18
11 20 Լեհիք. Թարպ. Պեշ. Մեշպ. Լեհիմ.	21
11 35 Պեշպէք Ր. Հիսար Պոյազ. Մերկ. Սթէն. Լեհիք.	19
Կամուրջէն Արնաւտի Եպիսկոպոսաց Երիւնեվրիդ ընթացուած ժամերը	
3 45 Ուղղակի Պեշպէք (Ուրբաթ օրերը Լի)	33
4 15 Ուղղակի Պեշպէք (Բարի ուրբաթի)	23
9 55 Պեշիք. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պեշ. Ր. Հիսար (Վանիք Եղբ. ընթացքն հետ պիտի հաղորդակցի)	2
10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Սթէն. Պեշ	1
11 15 Գալ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեշպէք Ր. Հիսար. Գլատիր.	2
11 40 Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Արնվ. Պեշ [Բարի ուրբաթի]	2
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ.	2
Կամուրջէն Ուրիշներ Եպիսկոպոսաց Երիւնեվրիդ ընթացուած ժամերը	
3 50 Իւսկ. Գուզկ. Պեշլ. Զենկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանալ. Զուպուգ. Բաշալ. Պեշլգ.	2
3 40 Ուղղակի Գանտիլի [Բարի ուրբաթի]	2
4 25 Ուղղակի Գանտիլի (Բարի ուրբաթի)	2
9 25 Պեշլիքթաշ, Գուզկուշ. Պեշլեր Զենկ. Վանիք. Գանտի. (Գանալեկի գացող շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի)	2
10 5 Գանտիլի Ա. Հիսար Գանալ. Զուզ. Բաշալ. Պեշլգ. Թարապ. Մեշարպ. Գանալեկը (Ուրբաթները Պեշիքտաշ)	2
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բարի ուրբաթի)	2
10 45 Պեշիքթաշ Գուզկշ. Պեշլեր. Զենկ. Վան. Գանտ. Պեշիք (Ուրբաթի օրերը իւսկ. Գանտ. վերջերի լոր. հետ պիտի հաղորդակցի)	2
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանալ. Զուզ. Բաշալ. Պեշլգօղ (Ուրբ. օրերը 11.25)	3
11 45 Գալալ. Գուզ. Պեշլ. Զենկ. Վանիք.	3

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՐԹԵՒԵԿՆԵՐՈՎ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջէն	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	— —	— —	— —
— —	6 25 Պեշիք	— —	— —
— —	7 5	*2 30 Պեշիք.	8 15
— —	8 5 Վոսք.	3 —	9 5
— —	8 20 Պեշիք	3 50 Վոսք	9 50
2 — *	9 —	3 45 Պեշիք.	10 10 Պեշիք
2 30 Պեշիք.	9 30	4 15	10 30 Ֆերոպ
3 —	10 — Ֆերոպ.	4 30 Ֆերոպօթ	10 40 Գ.
3 30	10 20 Պեշիք	5 15 Վոսք.	11 —
3 45 Ֆերոպ.	10 50	5 25	11 20 Ֆերոպ.
4 20	11 — Գուզկ.	5 45 Պեշիք	11 20
4 50	11 10 Ֆերոպ.	6 15 Ֆերոպօթ	11 50
5 30 Ֆերոպ	11 20	6 20	11 55 Գ.**
5 35 Վոսք.	11 40	7 5	12 5
6 —	12 5	— —	— —
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	6 25 Պեշիք	— —	7 5
— —	7 5	— —	8 15 Պեշիք.
— —	**8 — Վոսք.	2 35	9 5
2 15	8 20 Պեշիք	3 50 Վոսք	9 45
3 — Պեշիք	9 — Պեշիք	3 — Պեշիք	10 10 Պեշիք
3 40	9 30	3 45 Պեշիք	10 30 Ֆերոպ.
3 45 Ֆերոպօթ	10 — Ֆերոպ.	4 30 Ֆերոպօթ	10 40
4 20	10 10 Պեշիք	4 40	11 20 Ֆերոպ.
5 5	10 40	5 15 Վոսք.	11 20
5 30 Ֆերոպօթ	11 10 Ֆերոպ	5 20	11 40
*5 35 Վոսք.	11 10	5 45 Պեշիք	12 5
6	11 40	6 15 Ֆերոպօթ	— —
— —	12 5	6 20	— —

* Այս երթեւեկութիւն Հրէից ատենուն, և շաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։
** Բարի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՆԵՐ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՆՉԱՊԷՍ ՕՐԵՐԷՆ

3 30	Հարեմէն Սարայ	(բաց ի կիրակի օրերէն)
4 45	» »	(Կիր. օրերը ժ. 5 15)
10 40	» »	(բաց ի կիրակի օրերէ)
11 25	» »	(Կիրակի օրեր ժ. 10.45ին)
8 —	Կամուրջէն Հարեմ Սալամաց	(բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15	Կամուրջէն Հարեմ ամսոյ Սալամաց	(Կիրակի օրերը ժ. 5)
10 10	Կամուրջէն Հարեմ ամսոյ Սալամաց	(բաց ի կիրակի օրերէն)
11 10	Կամուրջէն Հարեմ ամսոյ Սալամաց	(Կիրակի օրերը ժ. 10 30 թ.)

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐԷԼՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԼԱԹԱՅԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐԱՀ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45	Իւսկիւտարէն Գալատայ Սիրքէճի
5 30	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 »	Գալատայ (Սէնի գիւղէ գալ. Նաւերն հետ կը հաղորդուին)
4 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15	Սիրքէճիէն Գալատայ Իւսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20	Գալատայէն Իւսկիւտար

* Այս երթեւեկութիւնք Նոյ. 16ն վերջ չեն ունենար։
* Բաց ի Ուրբաթի օրերէն։